

B 14

AZ EPERJESI
ÁG. HITV. EVANG. I. ANYAEGYHÁZ
ÉVKÖNYVE

— AZ 1899-İK ÉVRŐL. —

KÖZZÉTESZI:
IFJ. DRASKÓCZY LAJOS,
EVANG. LELKÉSZ.

—
IV. ÉVFOLYAM.
—

EPERJESEN
KÓSCH ÁRPÁD KÖNYVNYOMTATÓ-INTÉZETÉBŐL
1900.

AZ EPERJESI
ÁG. HITV. EVANG. I. ANYAEGYHÁZ
ÉVKÖNYVE

— AZ 1899-IK ÉVRŐL. —

KÖZZÉTESZI:
IFJ. DRASKÓCZY LAJOS,
EVANG. LELKÉSZ.

—
IV. ÉVFOLYAM.
—

EPERJESEN
KÓSCH ÁRPÁD KÖNYVNYOMTATÓ-INTÉZETÉBŐL
1900.

I.

Az egyház múlt évi története.

Tisztelt Egyháztagok!

Az a világ, melyben nincs éjszaka; az a föld, melyet köny nem áztat; az az élet, mely a boldogság biborából szövődik csupán: nem embernek való. Nézd a Madonna arcát, tekints mosolygó gyermekszemekbe, figyeld meg a végtelenbe nyúló tenger felületét, hallgasd a sötét fenyő-erdők mélyén a magány sóhajtását, vagy a rohanó hegyi patak beszédes csörgését, nézd az eszmét hideg márványba faragva, vagy hallgasd a költő forró dalát lángoló szavakban: ha szívvel-lélekkel, — érzéssel teszed: minden alkalommal köny tolu szemedbe!

Ugyan miért van ez?

Azért, mert az égi boldogság csak a megdicsőülteket illeti. Az ember kenyere a gond. Itala a keserű pohárban. Nyoszolyája kőből, párnája bánatból, takarója a gyász sötét föllegéből. És ez nagyon jól van így. Hiszen az ember így is nagyon büszke. Sokszor félistennek képzei magát, ki senkire nem szorul ezen a világon... Az Isten kezének kell őt a porba sújtani, megalázni, hogy a sárban vonagló büszkeség meghunyászkodjék, hogy az élet viharaitól megtisztult bűnös emberi szív Istenéhez emelkedhessék az imádság hangjain:

„Gyermek-szívvel öntudatlan Nyugszom meg a gondolatban,
Hogy övéit el nem hagyja, Ki mindnyájunk édes Atyja“ ...

Ez a jó «*édes Atya*» volt velünk a letűnt évben. Neki legyen hála és dicsőség, hogy *eddig segített!* Hogy pedig forrón szeretett egyházunk *lelkes* Tagjai *nem felejtették el* ezer gondjaik között sem áldozatokkal építeni az *Istennek*

országát, annak szerény, de igaz és szép bizonyága a *buzgó hívek* alkotásainak sorozata, melyet ez évben is hűséggel tükröztetek vissza jelentésében:

1. Mindjárt **a január havi** közgyűlésen, önkénytelenül is irányt jelölt az egyházi élet munkássága terén az a megható komoly pillanat, melyben a közgyűlés meghallgatta *Csink János* veterán tanító *lemondó-levelét*. Éppen a becsületes munkában megfáradt *Mester* iránt való igaz szeretet szabata a fájó kötelességet, melylyel a közgyűlésnek a lemondást el kellett fogadnia. Innen túl, egy gondolat foglalkodtatta lelkünket: s ez a gondolat iskolaügyünk rendezése volt. Mennyiben válhatott valóra a letűnt évben e terhes nagy gondolat, arról beszámolok alább . . .

2. A vallásos buzgóság követendő kedves példajaként jegyzem föl itt, hogy ugyane közgyűlésen *Witelky Aladár* egyházi adóját *önként*, lelkes szívvel 5 frtról 10 forintra emelte föl. Ez a ténye is biztos záloga annak, hogy a jókedvű adakozó, egyházának még sok, sok áldozatot fog hozni a jövőben is! . . . Legyen minden adományán az Isten áldása.

3. A milyen váratlanul érte e közgyűlést, éppen oly részvétet keltett mindenki szívében egyházunk másodfelügyelője: *dr. Mosánszky Győző* hivataláról való, írásban benyújtott leköszönése. A közgyűlés „egyhangú lelkesedéssel kimondja, hogy a lemondást egyelőre tudomásul nem veszi. Nem veheti tudomásul azért, mert fel nem adja azon édes reményt, hogy szeretett másodfelügyelője egészségi állapota újra helyreállván, még soká, igen soká fogja szolgálhatni egyházunk érdekeit.” A lelkész a közgyűlés megbízásából nyomban értesítette a Mentonban üdülő egyházi másodfelügyelőt, a ki, fájdalom, csak igen rövid időre vállalkozott még tiszte betöltésére.

4. **Márczius havában** tartott közgyűlésünk, az ügy fontosságához méltó körültekintéssel foganatosította iskoláink ügyeinek rendezését határozataiban akkor: a mikor

Csinek János tanító állomását, mint az iskola és egyház érdekeinek többé meg nem felelőt, — *beszüntette* és a felsőbb egyházi hatóság jóváhagyásával: a mennyiségtan és természettudományi szakcsoportra szóló új, polg. leányiskolai tanítónői állomást szervezett és e tanszékre pályázatot is hirdetett.

5. Ugyane közgyűlés *Oeschger Adél* fizetését az 1899/900. iskolai évtől kezdve 700 frtról 800 forintra emeli, lakbér-átalányát pedig 175 forintban állapítja meg.

6. *Vandrák Vilma* kérvényére vonatkozólag, melyben iskoláink e buzgó tanítónője fizetése rendezését kéri: a közgyűlés méltányolva kérvényező, iskoláink körül szerzett hervadhatatlan érdemeit, egyhangulag 800 frtban állapítja meg *Vandrák Vilma* fizetését, mely összeggel az ő összes tanítónői javadalmazása 1071 frtra emelkedett fel.

7. Tekintettel arra, hogy ezután a tandíj az egyház pénztárába fog beszolgáltatni, a közgyűlés véglegesen megállapítja a tandíjak összegét, a miről a «*Tudnivalók*» rovatában szerezhetnek tájékozódást az érdeklődő hívek.

8. Ünnepeles momentuma volt e közgyűlésnek az, melyben *Husz Armin* egyházi pénztáros letette a hivatalos esküt, önzetlen, hű, soha lankadni nem tudó szolgálatot fogadva, melylyel erősíteni, emelni törekszik egyházat és iskolát egyaránt.

9. Ugyane közgyűlés élénk helyesléssel tette magáévá *Husz Armin* indítványát, ki tekintettel az egyházi pénztár súlyos megterhelhetetésére, a legnagyobb erőmefeszítés mellett is csak 170 forintot irányozhat elő évenként az iskolai felszerelésekre a következő három esztendőre. Tekintettel a csekély összegre, kéri a közgyűlést, hogy fordítsa e célra a következő három éven át az ő 100 frtnyi tiszteletdíját is, a mit ő az egyháznak *egyszer s mindenkorra* följánl azon óhaj kíséretében, hogy az összeg hováfordítását a jövőben is ő jelölhesse meg. Legyen ez a pár sor kedves emléke annak az őszinte lelkesedésnek, melylyel a közgyűlés jutal-

mazni kívánta és magáévá tette e nemeslelkű ajánlatot, — mely oly híven jellemzi a jó protestáns férfi, a hű egyháztag vallásosan mély, erkölcsileg szép lelkületét!

10. Ugyane közgyűlés — tekintettel arra, hogy a részben megkezdett, részben pedig fokozatosan foganatosítandó iskolai reformok nehéz és felelősségteljes köteleességeket róvnak iskoláink igazgatójának vállaira, — az évenként utalványozandó igazgatói tiszteletdíjat évi 100 frtban állapítja meg.

11. Egyházunk hű krónikása majd kiváló figyelmet fog szentelni idők múltával is az eseményeknek, melyekben oly gazdag volt **junius havi** közgyűlésünk. Annak a hatalmas kőlapnak helye, mely *Csink Jánossal* kiesett iskolánk épületéből, nem maradhatott üresen! Csodálatos, hogy a viharokban edzett, a küzdelemben oly erős férfinak utódául egy gyöngye, ifjú nőt állított oda az iskolafentartó testület bölcsessége, mikor egyhangú lelkesedéssel választotta meg *Mangesius Ilonát*, kinek minden tekintetben *kitűnő* okmányaiban biztos zálogát látta működése jövő sikerének! Legyen új tanítónőnk e helyről is szívből üdvözlölve! A magasztos pálya töviseit kárpótolja tanítványainak hű ragaszkodása, híveink igaz szeretete! Ha kétség bántaná tapasztalatokat csak most szerző szívét a pálya kezdetén: tekintsen a lapra, mely iskolánk falai között *Csink* emlékét őrzi s olvassa le róla biztatás gyanánt, hogy: a milyen szép, dicsőséges múltja van a mi iskolánknak, méltán remélhetünk számára hasonló jövőt! Mi hisszük, hogy a jövő megalkotásából a gyöngye nőutód *kiveszi a maga részét*, kitűnően képzett, tetterős szelleme, hivatásszeretete, szóval a neki adatott szép talentumok bő mértéke szerint.

12. Egyházam iránt teljesítek csak köteleességet, a midőn ez Évkönyv lapjain a hála és szeretet egyszerű, keresetlen hangján fejezem ki a veszteség nagyságát, mely egyházunk közjavát érte *dr. Mosánszky Győző* másodfelügyelő és *Flórián Jakob* iskolaszéki elnök visszavonulásában . . . Évi jelentésem kerete nagyon szűk, de meg nem is illő fog-

lalat volna arra, hogy egyházunk és tanügyünk eme nyugalomba lépő két tiszteletreméltó, kimagaslóan nagy, igaz bajnokának érdemeit megfelelő alakban méltassam. De különben is nem szavak, hanem tettek és alkotások beszélnek az ő hervadhatatlan érdemeikről, a melyeket a junius havi egyházi közgyűlés *Kubinyi Albert* felügyelő lelkes indítványára oly benső melegséggel iktatott jegyzőkönyvébe. Az a meleg atyai baráti kézszorítás, a melylyel *Julius 4-ikén* elbocsátotta magától a puritán férfiú: *Flórián Jakab*, a búcsúzó tantestület könyező tagjait s az a nobilisan szép nyilatkozat, melylyel *dr. Mosánszky Győző* állásáról lelépett; mindakettő annak bizonyossága, hogy *ők csak a vezéri pálczát adták másnak át, de erejük javát ezután is egyházunk és iskoláink felvirágoztatására szentelik . . . Ad multos annos!*

13. A hívek tájékoztatására iktatom ide azt a *szabályzatot*, a melyet ugyancsak a junius havi közgyűlés egyhangulag elfogadott és a melynek szövegét sok szomorú tapasztalat után, *az egyház kántortanítójával egyetértőleg* szerkesztett a lelkész abban a reményben, hogy az szükségét pótol, iskola és egyház javára szolgál. *Kubinyi Albert* felügyelő hathatós támogatásának és *Zelenka Pál* püspök mindeekre kiterjedő, soha nem hűnyó főpásztori munkásságának, egyházunk igaz érdekeit oly atyai szeretettel ápoló erélyes kezének köszönhető, hogy a szabályzatot a kerületi közgyűlés is egyhangulag megerősítette s annak *«betartására és betartatására»* püspök úr *Ő* méltósága *a lelkészt* hívta fel.

„A tiszakerületi tanítóképző növendékeinek az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház templomában és temetésein történő közreműködése tárgyában alkotott

S z a b á l y z a t:

1. Minden tanév elején a kántor lehetőség szerint a zenetanárral egyetértőleg a jó hanggal bíró növendékek számához mérten 6–12 képezdészt választ ki és azokkal temetési énekkart alakít. Eljárását a képezdei igazgatónak bejelenti.

2. A kiválasztott képezdészeket a kántor szabadon választott, alkalmas egy, esetleg több szólamú temetési énekekre a szükséghez képest heti egy órában, lehetőleg az orgonateremben a rendes tanítás idején kívül, tanítja.

3. Az egyes temetésekre szükséges énekeseket a kántor jelöli ki, a temetés idejét pedig, ha iskolai mulasztással járna, az igazgatónak, vagy az előadó tanárnak bejelenti.

4. A temetési éneket a kántor vezeti.

5. A temetések után járó díjakat a kántor veszi át és minden fellépés után 60–60 krajczárt számítva egy-egy közreműködőre, azokat félévenként utólag ő fizeti. Túlfizetés esetén a többlet egyik fele a képezde önszegélyző-alapja javára, a másik fele a kántornak jár, ki ezen pénzből az énekek beszerzési költségét fedezi és a szükséges kótafüzeteket is beszerzi.

6. Ingyenes temetés után fizetés nem jár.

7. A rendes istenitiszteletekre kötelesek a képezdészek *pontosan* megjelenni és az orgona mellett a gyülekezet énekét vezetni. A képezdészeket erre az igazgató rendeli ki, azok névsorát pedig a kántornak átadja, ki a hiányzókat följegyzi és az igazgatónak bejelenti.

8. A helybeli ev. ref. hitközség kebelében tartatni szokott istenitiszteletekre (jelenleg évenként 5–6-szor) a kántor maga választ négy énekest a temetési énekkar tagjai közül. Ezek az ev. ref. hitközség által külön fizettetnek (ez idő szerint 1 frt 50 krral).

9. Tekintettel arra az eshetőségre, hogy a karácsonyi és húsvéti szünetekben a kántus tagjai távol lehetnek, vagy bármikor betegség miatt a szolgálatban akadályozva volnának, az igazgatónak, illetőleg a szaktanárnak kötelessége ilyenkor a kántus tagjait a rendelkezésére álló képezdei növendékekkel helyettesíttetni.

Eperjesen, 1899. április 24.

1306–99. Elfogadom.

Miskolczon, 1899. május 6.

Ifj. Draskóczy Lajos, Kubinyi Albert,
ev. lelkész. egyh. felügyelő.

Zelenka Pál,
püspök.

14. Iskoláink életére messze kiható, jelentőségében nagy horderejű volt a július 1-én, *Flórián Jakab* utolsó elnöklése alatt tartott iskolaszéki ülés, melyben beható tanácskozás után szövegezve lőn a tantestület június 30-ikán tartott értekezletének javaslata alapján készült, iskoláink reformját, új rendjét tárgyazó *iskolai szabályrendelet*, melyet július havi közgyűlésünk egész terjedelmében magáévá tett.

Adjon a szabályozó betűknek életet a tantestület evangeliomszerű lelkes szelleme!

15. Ugyanezen iskolaszéki ülés határozta el, hogy a jövőre nézve az iskolaszéki elnökség *az évzáró vizsgálatok eredményéről* az iskolaszéknek kimerítő jelentést tegyen.

16. **A julius havi** közgyűlés a megelőző presbyteri ülés ajánlatára *túlnyomó* szótöbbséggel kimondja, hogy a megüresedett egyházi m.-felügyelői és iskolaszéki elnöki állást a múlt gyakorlatának megfelelően, a jövőre nézve összeköti és a két tisztséget egy személyben tölti be. Ezután egyhangú felkiáltással választotta meg m.-felügyelővé és iskolaszéki elnökké *dr. Sztéhlo Jánost*, a ki engedve a megtisztelő közbizalomnak, hivatalos esküjét remek, szép programbeszéde után nyomban letette. „*Iustitia et veritas* (igazság és egyenesszivűség) lesznek minden cselekedetében irányzó elvei,“ — mondta székfoglalójában helyeslések között az új egyházfelügyelő. A mivel pedig mi, egyházunk tisztviselői, hivataltársai környezzük őt, az *amor et amicitia* (szeretet és benső szövetség) s így bizton remélhetjük, hogy hozzáértő, tapintatos, egyenes és igazságos, áldozatokat nem kímélő, kitartó erélyben éber munkája folytatása lesz az eseményekben gazdag történetnek, *melyet forrón szeretett, soha nem múló tisztelettől környezett édes Atyja Egyházunk anná-leseibe ötven éven át irt!* Hogy reménységünk valóra válhassék, az Isten óvja *dr. Sztéhlo János* munkás életét!

17. Ugyanezen közgyűlés, a legmelegebb helyesléssel fogadva a presbyterium ajánlatát: *dr. Mosánszky Győzöt, Flórián Jakabot* és *Csink Jánost*, tekintettel áldásban gazdag egyházi közszolgálatukra, *tiszteletbeli presbyterekké* választotta meg.

18. Iskoláink tanítótestülete *julius 4-ikén* tisztelgett a lelkész vezetése alatt *dr. Sztéhlo János* iskolaszéki elnöknél, ki a lelkész üdvözlő szavaira a legmelegebb bensőséggel biztosította a tantestületet, hogy iskoláink ügyeit szíven hordozza s míg elvárja a magasztos hivatás ideális telje-

sítését, melynek egyedüli alapja a békés együttműködés, addig másrészt igéri, hogy a tanítók igaz érdekeit meg fogja védeni minden körülmények között . . . Jelentéséből eddig is kitűnik, mennyi nemes mag lőn elhintve csak ez évben is egyházunk e szép mezejébe; mindnyájunk óhaja: legyen az új iskolaszéki elnök aratása is bőséges, áldott ezen a szép mezőn!

19. A július 5-ikén tartott iskolaszéki ülés *dr. Sztehlo János* iskolaszéki elnök ajánlatára *Oeschger Adél* polgári leányiskolai tanítónőt a következő három isk. évre *igazgatóvá* választotta. Ugyanezen iskolaszéki ülés küldte ki *Husz Armint*, *Durst Győző jegyzőt* és *a lelkészt* a változott igazgatói tisztség (s a vele együtt járó tanszerek, okmányok, naplók stb.) átadásának megejtésére. *Csink János* nyugalmazott igazg.-tanító július 6-ikán adta át a kiküldött bizottság jelenlétében, megfelelő leltár fölvétele mellett, hivatalát *Oeschger Adél* igazgatónőnek. Nehéz munkájához Isten adjon erőt, csüggedést nem ismerő hivatásszeretében minden akadályt legyőző eredménydús sikert!

20. A VI. szab. kir. városi ág. hitv. evang. esperesség július hó 11-ikén, *Lőcsén* tartott közgyűlésén résztvettek egyházunk képviselőiben: *dr. Sztehlo János* és *a lelkész* hivatalból. Szavazati joggal: *Szutórisz Frigyes*, jegyzőkönyvi kivonattal: *Hensch Béla*. *Dr. Mikler Károly*, mint világi jegyző. *Mayer Endre*, mint pénztáros. *Dr. Szlávik Mátyás*, mint koll. igazgató. *Dr. Meliőrisz Béla* külföldi tanulmányútja miatt nem vehetett részt ezen az ülésen. A közgyűlés a megürült számvevőszéki világi elnöki állásra *Husz Armint*, a leköszönt tagok helyébe *Durst Győzőt* és *Meliőrisz Lajost*; *esperességi egyházi jegyzőnek* pedig közfelkiáltással *ifj. Draskóczy Lajos* lelkészt választotta meg.

A Nyiregyházán augusztus hó 8–11-ik napjain tartott kerületi közgyűlésen résztvettek egyházunk kebeléből: *dr. Mikler Károly* szavazati joggal, *dr. Meliőrisz Béla* jegyzőkönyvi kivonattal és a testvéregyház lelkésze: *Liptai Lajos*.

A kerületi gyűlés, az október hó 18—20-ik napjain Budapesten tartott egyetemes gyűlésre kiküldötte jegyzőkönyvi kivonattal egyházunk kebeléből *Kubinyi Albertet, dr. Mikler Károlyt, dr. Meliőrisz Bélát és ifj. Draskóczy Lajost*. Résztvettek még hivataluknál fogva: *Csengey Gusztáv* theol. és *dr. Horváth Ödön* jogkari dékán, ki a tiszai egyházkerület felterjesztésének tárgyalásakor, — mely felterjesztésben a kerület, az eperjesi jogakadémián szervezendő tanszék 2400 frt évi javadalmazását az egyetemes pénztár terhére megszavaztatni kéri: az egyetemes gyűlés figyelmét lebilincselő, nagyhatású beszédet mondott, mely után a kért segély megadása már a jövő egyetemes gyűlésen kilátásba is helyeztetett.

21. A testvéregyház szeretve tisztelt lelkésze: *Liptai Lajos*, ez év július havában is szíves volt három héten át kiségiteni egyházunk lelkészét távolléte alatt. Fogadja ezért ez úton is hálás kartársának szívből fakadó köszönetét!

22. S itt a testvéregyházra gondolva, kegyeletes fájó bánattal, megilletődött szívvel adok kifejezést annak a részvétnak, mely oly megható, oly impozáns közvetlenséggel nyilatkozott meg egyházunk híveinek szívében akkor, a midőn könyezve osztozott a gyászban, mely a testvéregyházat, nyugalmazott agg lelkésze: *Novák Mihály* aug. hó 13-ikán történt elhúnytával érte. *A hit hűséges vallója, a hadakozó, lángajkú próféta, a bölcs bíró, a vén ember, a tanácsos, a becsületes, a tudós ember, az ékesen szóló pap, a jó pásztor* ravatalára egyházunk nevében *Kubinyi Albert* egyházi felügyelő helyezett díszes koszorút; a város egész társadalma részvétele mellett végbemenő temetésen, az oltár előtt tótul *Liptai Lajos*; a szószékről magyarul *a lelkész* tartott gyászbeszédet, künn a temetőn pedig *Szlabey Mátyás* bártfai lelkész végezte tót nyelven az egyházi szertartást. Legyen a Boldogult pihenése édes! Emlékezete áldott és örök!

23. *Búcsúünnepet ült* közgyűlésünk október 22-ikén a

Kollégiumban. Szokatlan s mégis oly kedves, oly megkapóan szép képet öltött az intézet nagyterme, mikor falain belül szép tavasz mosolygott a hervadó őszi keblén, lángsugarú nyár virult az édes nyugalomról meleg szívvel álmódzó tél lábainál; mikor boldog édesanyák, viruló leánykák, ártatlan kis gyermek-arcok, — az *ünnepeltnek* volt tanítványai; az egyház előjárói s nagy számmal megjelent tagjai és örömmel látott vendégei — az *ünnepeltnek* igaz tisztelői vették körül a nyugalomba tért, a tanítói pálya rögs mezején, az élet viharában kipróbált férfiút, *Csink Jánost*, az ev. elemi és polgári leányiskola igazgatóját, a tanítótestület szeretett nesztorát. *Kubinyi Albert* egyházi felügyelő lendületteljes szép megnyitóbeszédében a jelenlevők lelkes tüntetése mellett üdvözölte a tanügy köztisztületben álló, veterán bajnokát. Majd *dr. Balpataky Imréné Mosánszky Olga* úrnő nyújtotta át a *hálásan érző*, gyöngéd női szív mélyéből fakadó, szép beszéd kíséretében, az ünnepelt volt növendékeinek kegyeletes adományát a szeretett Mesternek. Erre *dr. Sztéhlo János* m.-felügyelő, iskolaszéki elnök adott kifejezést az egyházi előjáróság és a közgyűlés elismerésének, eszmegazdag, nagyhatású ünnepi beszédben méltatva *Csink János* elévülhetetlen érdemeit. *Oeschger Adél* igazgatónő, a távozonak *méltó utóda*, a tanítótestület nevében búcsúzott. *Úsz Irénke* pedig *Csengey Gusztáv* tollához oly méltó, a hálás gyermekkedélyt oly híven tükröző, az ünnepeltet oly szépen jellemző költemény sikerült elszavalásával búcsúzott el kis társai nevében *a jó Csink bácsitól*. Feledhetetlen lesz a jelenlevőkre nézve ama néhány pillanat, melyben a puritán, a kitüntetést soha nem kereső, a maga kis körében *önfénynyel ragyogó ős Mester* rebegette el könyekig meghatóan a maga köszönetét: nem az ünnepeltetésért, hanem a szeretetért, mely agg szívét oly jólesően fölmelengeté! Az ünnepi hangulatot kedvesen emelte a kis növendéksereg három szépen sikerült alkalmi éneke s *a kassai*

egyház volt tanítójához, a *kassai polg. leányiskola tan-testületének* volt kollegájukhoz intézett meleghangú üdvözlő-irata és *Linberger István* főesperes üdvözlő levele. A kegyeletes ünnepi közgyűlést *iff. Draskóczy Lajos* lelkész imaszerű alkalmi beszéddel zárta be. Örömmel üdvözljük e helyen újból tanügyünk e tiszteletreméltó megfáradt harcosát s szívből kívánjuk, hogy élvezhesse a megérdemelt nyugalmat még sok éven át! Egyházunk elismerése hervadhatatlan babérlevelét nyújtja az ősz tanítónak akkor, midőn e búcsúünnep emlékének Évkönyvében külön lapot szentel.

24. **Deczember havi** közgyűlésünk benső örömét fejezve ki az október 22-ikén tartott ünnepélyes közgyűlés erkölcsi sikere fölött, kedves kötelességet teljesít akkor, midőn *Thrór Gyuláné, dr. Balpataky Imréné* úrnőknek, *dr. Sztehlo János, Csengey Gusztáv* uraknak és *Oeschger Adél* igazgatónőnek, szives közreműködésükért hálás köszönetet és elismerést szavaz.

25. A t. Hívek szives figyelmébe ajánlom *Kubinyi Albertnek* ugyan-e közgyűlés elé terjesztett következő indítványát:

„Utassítsák a pénztáros, hogy azon esetekben, midőn valaki több évi adóhátralékának bizonyos részletét fizeti, akkor a lefizetett összeg nem *bizonyos évi*, hanem *összes* tartozásának részlettörlesztéseként tudassék be; továbbá, hogy az egyházi Évkönyvben a tartozásban levő hívek adóhátraléka *egy összegben* a folyó év számlája terhére, a folyó évre kirótt adóösszeggel együtt irandó ki...”

A közgyűlés az indítványt egyhangulag határozattá emeli.

26. Ugyane közgyűlésen, kegyeletes szavak kíséretében jelenti a lelkész, hogy néh. *Kuzmik Sámuelné Kósch Kamilla* úrnő a egyházi pénztárnak 100 frtnyi adományt hagyományozott. A közgyűlés a nemeslelkű úrnő eme példát adó, vallásos lelkületből fakadó elhatározását hálás köszönettel veszi tudomásul, s erről az elhúnyt örököseit jegyzőkönyvi kivonatban kiértesíteni határozza.

27. Ugyane közgyűlés veszi tudomásul az elnökség

intézkedését, melynek értelmében a lelkész, a hozzá érkezett felhívásra, az «*oltárkendőt*» — mely a milleniumi kiállításon is feltűnést keltett — a párisi nemzetközi kiállításra is elküldötte.

28. Ugyane közgyűlés vette tudomásul, hogy a tiszakerületi, mint az egyetemes *Kongrua-bizottság* egyházunk *lelkészi hivatalát*, a lelkészi jövedelem 247 korona 40 fillérre való kiegészítése céljából, a közoktatásügyi magas kormány elé fölterjesztette.

29. Ugyane közgyűlés szép és kegyeletes határozata az, melylyel a felsőbb hatóság által megerősített temetői szabályrendeletet kiegészítette s mely szerint az elévült és meg nem váltott sírhelyek emlékkövei a temetőből el nem távolíthatók, hanem azok a sírkert falába falazva állítandók fel. A letúnt évben a közös temetőügyi-bizottság élén *dr. Sarudy Vilmos* elnök és *Raisz Ede* ny. főmérnök együttes munkálkodásukkal, önzetlenül nemesen érező jó szivük minden nehézséget elviselő és tapintatosan eligazító ügyszeretetükkel a „Szabályrendelet“ valósításán fáradoztak, egyházunkat örök hálára kötelező kitartással s minden akadályt leküzdő, mindenkit megnyerő meggyőző erővel. Azok a boldog, csöndesen pihenők már nem tudják megköszönni a hú gondoskodást, de nem is — hálátlanok! A jó Isten adja minden áldásait egyházunk e két hú munkásának, adja meg nekik az élők legszebb jutalmát, a *hálás* elismerést!

30. Az isteni Gondviselés iránti hálával eltelve jegyzem föl december havi közgyűlésünk ama határozatát, melyben *Kubinyi Albert* felügyelő indítványára kimondja, hogy: a polgári leányiskolában egy *új kézimunkatanítónői* állást szervez s arra, az egyházi felsőbb hatóság jóváhagyásának reményében: *pályázatot hirdet*, abban a hitben, hogy az új állomás már február 1-jén alkotmányunk rendelkezéseinek megfelelően be is lesz tölthető. A ki csak egy tekintetre méltatja évi jelentésem iskoláinkra vonatkozó adatait,

meggyőződéssel vallhatja, hogy az intézmény, melynek fejlesztésén ily áldozatokat nem kimélő lelkes szeretettel munkál annak föntartó hatásága, teljes mértékben méltó úgy a t. Hívek, mint a helyi és vidéki társadalom legrokonszenvesebb támogatására.

31. Egyházunk élettörténetében is örökké kedves emlék marad ama kimagasló esemény: az evang. gyámint. *Nőegylet* december 16-ikán rendezett felolvasó-estélye, melynek történeti jelentőségét *Zelenka Pál* tiszakerületi püspök részvétele biztosította. Az Ő népe ezer gondjait jó szíven viselő, az Ő egyháza ezer sebeit fáradhatatlan atyai kézzel kötözgető *Főpásztor* időt szakított arra, hogy megjelenésével jutalmazza a mi *evangeliomszerű Nőink* áldásokkal áldott tabita munkáját; hogy végig vezetve minket *jeruzsálemi útján*; az emlékezet szent tüzenél kigyúlt zseniális lélek lángsugarával gyújtson életünk önzésben sivár pusztaságában ideálok felé vezérlő tűzoszlopot; hogy Pál apostol lelkületével tanítson személyválogatás nélkül való szeretetmunkára a fényes gyülekezetben, mely egyházunk és közéletünk társadalmának képviselőjében feszült figyelemmel hallgatta az előkelő zarándok beszédében oly nemesen egyszerű és egyszerűségében is oly magasan szárnyaló ihletett lelkének lebilincselő, örökszép szavait! Forró hálánknak és köszönetünknek imádságszerű kifejezését nyilvánítjuk itt abban az óhajban, hogy: *munkája sikere s az igazak áldása kísérje a humanus Főpásztort: minden lépte nyomán!*

És most tisztelt Egyháztagok, a letúnt év eseményeinek lelkemen átvonuló képeit visszatükröztetve, munkámat végezve: „Gyermekszívvvel, öntudatlan nyugszom meg a gondolatban, hogy övéit el nem hagyja, Ki mindnyájunk édes Atyja!... Ez a jó *édes Atya* legyen segedelmünk, az ő szőlőkertjének művelésében a jövőre is, akkor szivünket csüggedés nem szállja meg, ha olvassuk az igét: „*Minden test, mint a ruha, megavul; s valamint a sűrű fának zöld levelei közül némelyek lehullanak; mások nőnek; úgy van*

az a testnek és vérnek nemével is, egyik meghal, a másik születik...” Nem. Soha sem csüggedünk az élet küzdelmében: „Mert közülünk senki sem él önmagának és senki nem hal önmagának, mert ha élünk is, az Úrnak élünk, ha meghalunk is, az Úrnak halunk meg. Akár éljünk azért, akár meghaljunk: az Úréi vagyunk“. — Amen.

Eperjes, 1900. február havában.

Ifj. Draskóczy Lajos,
ev. lelkész.

II.

Egyházi tisztviselők.

Egyháztanács. — Iskolaszék. — Bizottságok.

Egyházi felügyelő: *Kubinyi Albert*. Egyházi másod-felügyelő: *dr. Sztéhlo János*. Lelkész: *ifj. Draskóczy Lajos*. Egyházi pénztáros: *Husz Ármin*. Egyházi ügyész: *Klefner Gyula*. Egyházi gondnok: *Weiszer Lajos*. Egyházi jegyző: *Durst Győző*. Tanítók: *Csink János* ez évi igazgató, *Durst Győző*, *Szánik Ernő*, *Oeschger Adél* 1899. szeptember 1-től kezdve igazgató. *Vandrák Vilma* s 1899. szeptember 1-től kezdve: *Mangesius Ilona*.

Az egyháztanács tagjai az egyházi tisztviselőkön kívül: Tiszteletbeli tagok: *dr. Mosánszky Győző*, *Flórián Jakab*, *Csink János*. — Választott tagok: *Bergmann Nándor*, *Bielek László*, *Csengey Gusztáv*, *Dessewffy Lajos*, *Farkas Lajos*, *Gamauf György*, *Glatz János*, *Hennel Zsigmond*, *Herczogh Árpád*, *Kösch Árpád*, *dr. Krayzell Aurél*, *Kubinyi Aurél*, *Ludmann Ottó*, *Mérey Aurél*, *id. Molitorisz István*, *Palugyay Gusztáv*, *Radvány Kálmán*, *Raisz Ede*, *dr. Schmidt Gyula*, *Schulek Gusztáv*, *dr. Szlávik Mátyás*, *Thrór Gyula*. — Póttagok: *dr. Mosánszky Titusz*, *Szutórisz Frigyes*, *Oszvald Károly*, *Witelky Aladár*, *Mayer Endre*.

Az iskolaszék világi elnöke: *dr. Sztehlo János*. Iskolaszéki tagok hivatalból: *Husz Ármin, Klefner Gyula, Csink János*, 1899. szeptember 1-től kezdve *Oeschger Adél, Durst Győző* jegyző. — Választott tagok: *Gamauf György, Hennel Zsigmond, Mérey Aurél, Radvány Kálmán, Raisz Ede, Schulek Gusztáv*.

Az adókvető-bizottság világi elnöke: *dr. Schmidt Gyula*. Választott tagok: *Hennel Zsigmond, Husz Ármin, Klefner Gyula, Mérey Aurél, Radvány Kálmán, Raisz Ede, dr. Sarudy Vilmos, dr. Sztehlo János, Weiszer Lajos, Durst Győző* jegyző.

A számvizsgáló-bizottság világi elnöke: *Radvány Kálmán*. Választott tagok: *Farkas Lajos, Hennel Zsigmond, Raisz Ede, Vogel Béla*. Hivatalból tagjai a bizottságnak: *dr. Sztehlo János, Husz Ármin, Klefner Gyula, Weiszer Lajos, Csink János*, 1899-ik szeptember 1-től kezdve *Oeschger Adél, Durst Győző* jegyző.

A közös-temetőügyi bizottság világi elnöke: *dr. Sarudy Vilmos*. Választott tagok: *dr. Krayzell Aurél, dr. Mosánszky Győző, Radvány Kálmán, Raisz Ede, Schulek Gusztáv, Liptai Lajos* ev. lelkész, *Meliorisz Lajos, Hamborszky Bertalan, Durst Győző* jegyző.

A szegényekháza gondozását ellenőrző bizottság világi elnöke: *Hennel Zsigmond*. Választott tagok: *Husz Ármin* és *Thrór Gyula, Durst Győző* jegyző.

A egyháztanácsban és az iskolaszékben, valamint a bizottságokban, mint egyházi társelnök, hivatalból vesz részt a: *lelkész*.

Hónap	Nap	Vasár- és ünnepnapok	Offertorium	Délelőtt	Úrvacsora	Délután
Aug.	5	Sz. h. u. VIII. vas. ..	—	magyar	—	magyar
	12	" " " IX. " ..	—	deutsch	—	magyar
	19	" " " X. " ..	—	magyar	—	deutsch
	26	" " " XI. " ..	—	magyar	—	magyar
Szept.	2	Sz. h. u. XII. vas. ..	—	deutsch	—	magyar
	9	" " " XIII. " ..	—	magyar	—	deutsch
	16	" " " XIV. " ..	Offertor.	magyar	—	magyar
	23	" " " XV. " ..	—	deutsch	—	magyar
	30	" " " XVI. " ..	—	magyar	—	deutsch
Okt.	7	Sz. h. u. XVII. vas.	—	magyar	—	magyar
	14	" " " XVIII. "	—	deutsch	—	magyar
	21	" " " XIX. "	—	magyar	—	deutsch
	28	<i>Reform. emlékűnnep</i>	Offertor.	magyar	—	magyar
Nov.	4	Sz. h. u. XXI. vas.	—	magyar	—	magyar
	11	" " " XXII. "	—	deutsch	—	magyar
	18	" " " XXIII. "	—	magyar	—	deutsch
	25	" " " XXIV. "	—	magyar	—	magyar
December	2	Advent I. vas. ..	—	deutsch	—	magyar
	9	" " II. " ..	—	magyar	—	deutsch
	16	" " III. " ..	—	magyar	—	magyar
	23	" " IV. " ..	—	magyar	—	deutsch
	25	<i>Karácsony ünnepe</i> ..	Offertor.	magyar	—	deutsch
	26	<i>István vért.</i>	—	deutsch	—	magyar
	30	Kar. u. v.	—	magyar	—	magyar
31	<i>Ő-év esti hálaadás</i> ..	Offertor.	—	—	—	este fél 6-kor

1901-ik év

Január	1	<i>Újév</i>	Offertor.	magyar	—	—
	6	<i>Vízkereszt</i>	—	magyar	—	—
	13	Vízker. u. I. vas. ..	—	deutsch	—	magyar
	20	" " II. " ..	—	magyar	—	magyar
	27	" " III. " ..	—	magyar	—	deutsch
Febr.	3	Vízker. u. IV. vas. ..	—	deutsch	—	magyar
	10	" " V. " ..	—	magyar	—	magyar
	17	" " VI. " ..	—	magyar	—	deutsch
	24	" " VII. " ..	—	deutsch	—	magyar
Márczius	3	Vízker. u. VIII. vas. ..	—	magyar	—	magyar
	19	" " IX. " ..	—	magyar	—	deutsch
	17	" " X. " ..	—	deutsch	—	magyar
	24	" " XI. " ..	—	magyar	—	deutsch
	31	" " XII. " ..	—	magyar	—	magyar

Jegyzet. Az 1901-ik évre szóló sorrendben a Vízker. u. következő római számok csupán a vasárnapokat jelölik az istenitisztelet nyelvél együtt. A mint a bőjti időszak bekövetkezik, a lelkész minden csütörtökön d. u. 3 órakor bőjti elmélkedést tart.

IV.

Emléksorok

az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház Csink János kiérdemült tanító nyugalomba lépése alkalmából tartott

ünnepélyes közgyűléséből.

Búcsú.*

Írta: Csengey Gusztáv.

A hervadó ős bánatos szakában
 Szálljon szivedhez fölzengő dalunk! —
 Hogy búcsút intesz kedves iskoládnak,
 Ím' most utó'szor hozzád járulunk.
 Van a zsenyének is parányi múltja.
 Tudjuk, hogy a múlt vissza nem halad —
 De hát ne lássuk többé mesterünket,
 Jóságos arczod', galambősz hajad' ?

Virágkorunknak gondos hű kertésze,
 Mi néked oly sokat köszönhetünk!
 Hisz a mi szép és jó van a világon,
 Tőled tanulta ifjú életünk.
 Oly sok a földi létnek útvesztője,
 S az igaz útra ott ki rávezet,
 Azé a legszebb hivatás, nyomában
 Kél a remény s a hű emlékezet.

Te a reménynek adtál jó irányt s az
 Emlékezetnek biztos alapot,
 S mit rajtuk épít a szeretet, abban
 A nőerény nyer állandó lakot;
 Szeretni mind e jónak alkotóját,
 Szülőt, családot és e szép hazát:
 Mindezt vezérlő, intő oktatásod
 Plántálta vágyó hű lelkünkbe át.

És most te hagysz el? óh hisz nem szokatlan,
 E fájó búcsú ismerős neked;

* Szavaltá Úsz Irénke polg. leányiskolai IV. oszt. tanuló.

*Mint a fa: lombját veszti minden ősszel,
E búcsú zárta minden évedet;
Szél kapta szárnyra, sorsa messze vitte
A levelet, mi ágáról lehullt,
De a tavasz friss lombbal üdvözölte
És koronája újra fölvirult.*

*De nem! -- ne szóljon rólunk e hasonlat:
A hű tanítvány nem hulló levél;
Erőt tenálad gyűjt a szebb jövőre,
És gazdagabb lesz, hogyha útrakél.
A szellem kincsét viszi el magával,
S ez, a mit tőled nyert, igaz vagyon,
Ez egy, a mit a balsors el nem rabolhat,
Nemesb értékünk csak ebben vagyon.*

*Hogy elhagyod most, a mit úgy szerettél,
Az ismeretnek régi csarnokát,
Pihenni térsz meg, s annyi drága emlék
Nemes szívednek nyugodalmat ad.
E nyugalomba szeretet kíséren,
Mit véled szívünk együtt érezett . . .
Mienk maradsz te: megtart hű szívünkben
A tiszta hála s szép emlékezet!*

*Kedves jó Tanítómesterünk!**

A mit oly gonddal ébresztgettél, oly híven ápoltál magasztos pályádon: *a női szív* tiszta érzete sugallotta nekünk, hogy részt kívánjunk mi is ez ünnepből, a melylyel Egyházad rója le *Irántad* a tisztelet és szeretet adóját.

E *búcsú-ünnepen*, mikor áldólag int feléd annyi kéz; mikor szeretettel dobban feléd innen s a távolból annyi szív; mikor ki akarnám fejezni *Előtted Mesterünk*, a mit *Irántad* érez annyi hű kebel: akkor elfogódik szavam s úgy érzem: hogy *a hálának* nincsen magasztaló szava . . . Annak tolmácsa egy néma kézszorítás, egy meleg szívdobbanás, egy lepergő könycsepp.

Ím körödbe gyűltünk, hogy megszorítsuk megfáradott kezed, figyelve hallgassuk megdobbanó szívedet, lelkünk mélyébe vessük

* A volt növendékek nevében elmondta: dr. Balpataky Imréné Mosánszky Olga úrnő.

jóságos arczodat, lelkesedést merítsünk az ideál iránt szelid szemeidből, s meghatva nézzük az idők múlását ezüst fürteidben...

Ím körödbe gyűltünk, hogy mielőtt a hivatott férfikéz odahelyezné szived fölé az igaz tisztelet minden földi kincsnél szebben jutalmazó büszke cser-levelét: *mi, társnőink nevében* átnyújtuk *Neked* szerény emlék gyanánt e kis virágfűzért.

Legyen ez kedves *Előtted*. Hiszen *Te* nagyon szeretted a kis virágokat iskoládban is, — otthonodban is!

Fogadd szívesen e kis virágfűzérben a csekény adományt.

Adjon értéket neki szívünk Irántad érzett örök szeretete!...

S ha rátekintesz idők múltával a *hervadt* levelekre: jusson eszedbe, hogy *hervadhatatlan hálaérzetünk*, — *Érted* imádkozik s ősz fejedre boldogságot esd!

Mélyen tisztelt Igazgató úr!*

Mélyen tisztelt ünneplő Közönség!

Midőn egyházunk megbízásából nekem jutott a megtisztelő feladat, hitközségünk nevében a búcsú-szót intézni tanító-karunk egyik nyugalomba vonuló kitünőségéhez, — képességem fogyatékos voltát érezve — tartok tőle, hogy ezen megbízást nem fogom teljesíthetni úgy, a mint én ezt szívem egész melegével óhajtanám.

Most, midőn egy hosszú, dicsőségesen megfutott pálya végén állunk, lelkem visszaszáll a múlt idők kódébe. Visszaemlékezem gyermekkoromra, visszaemlékezem arra, midőn 1871-ben — egyházközségünk meghívása folytán — a mélyen tisztelt Igazgató úr közénk jött, hogy körünkben folytassa azon áldásos hivatását, melyet legutóbb Kassán, előbb pedig 10 éven át a távol Anglia fővárosában oly nagy eredménnyel betöltött volt.

Csodálkozással töltött el akkor sokakat az, hogy azon férfiú, kit sokoldalú ismerete, más — anyagilag hálásabb — pályák betöltésére is képesített, újból a tanítói állás keservei felé vonzódik.

Nem csekély lelki erőt, önzetlenséget, ügy- és egyházszeretetet tanúsított a mélyen tisztelt Igazgató úr akkor, a midőn, mint a nagynevű tudós: *Hunfalvy Pál*, kitünően végzett jogászainak egyike, más pályának elébe helyezte az ifjú leánynemzedék hazafias, hitbuzgó nevelésének szép, de — különösen az akkori viszonyok között — nagyon hálátlan hivatását.

* Az ünnepi közgyűlés nevében tartotta e beszédet: *dr. Szeletho János* m.-felügyelő, isk.-sz. elnök.

Ma, midőn sajnálattal tapasztaljuk azt, hogy az emberiségben az idealismus kivész, hogy az egyes pályák lelkes bajnokainak helyeit sokhelyütt a pályák napszámosai foglalják el, hogy az emberek kilenczvenkilencz százaléka csak pénzt hajhász; midőn napról-napra ritkábban találkozunk olyanokkal, kik a kötelességteljesítés általuk minél szűkebbre vont körét önként átlépni hajlandók: kétszeresen kell méltányolnunk, hogy a mélyen tisztelt Igazgató úr egész pályája alatt mindenkor szem előtt tartotta azt, hogy a kötelesség teljesítésének nincsen határa, — hogy léteznek magasabb erkölcsi kötelezettségek, melyek mérvének meghatározásánál nem a tanítói hívány szavai, de az ember lelkiismerete irányadó.

Hogy miképen felelt meg a mélyen tisztelt Igazgató úr egyházközségünk bizalmának, azt itt ezen gyülekezetben bővebben ismeretnem felesleges. Ékesebben szól erről a szemmel látható eredmény, mely körülveszi az érdemes tanítót hazafias, művelt, hitbuzgó nők személyében, kik otthon a családi körben folytatják derék lelkes tanítójuk üdvös munkáját.

Mélyen tisztelt ünneplő Közönség! Azon arisztokratikus légáramlat, mely — minden felvilágosult ember mély fájdalmára — közéletünkön végig vonul, a demokrácia vezérelvétől, melyet „a munka nemesít“ fogalma alá foglalunk össze, mindig visszapattant. A demokrácia oly magasztos vezérelvét foglalják magukba ezen szavak, hogy ezektől minden reakzionárius törekvés visszapattan, mert hiszen a munka arisztokráciája ma már oly erős, hogy azt létében többé mi sem veszélyezteti.

A munka tiszteletre kényszerít mindenkit, én pedig — áthatva a munka nemességének örökszép fogalmától — senkit sem tisztelek jobban azon embernél, kinek egész élete becsületes munkában telt el. Az igaz, önfeláldozó munka ily bajnokának bemutatnám Önöknek *Csink János* nyugalomba vonuló igazgató urat, ha nem tartanék attól, miszerint az ily iránybani bemutató is felesleges, mert hiszen őt ezen oldalról mindnyájan éppen olyan jól ismerik, mint én.

Midőn tehát nekünk búcsúznunk kell az egyházunk javára ily nemes, önfeláldozó, hitbuzgó munkát sok éven át teljesített érdemes tanítótól, tehetjük azt csakis a fájdalom igaz, mély érzetével.

Köszönet és elismerésnél egyházközségünk egyebet nem adhat a kimagasló érdemek jutalmazásául.

Ezen köszönetet tolmácsolom én gyöngye, de mélyen átértzett szavakban, adok igaz kifejezést a feletti hálánkként, hogy a mélyen tisztelt Tanító úr az évek hosszú során át lankadhatlan buzgalommal, kiváló ügyszeretettel, nagy eredménynyel működött

egyházunk főerőssége: iskoláink magas színvonalra emelésének szép művén.

Mélyen tisztelt ünneplő Közönség! Lőcse ódon városházának falait latin feliratok díszítik: „Pace florescunt oppida, marte cadunt“ hirdeti az egyik felirat, békés együttműködésre intve Lőcse város polgárait.

Hogy a mi iskoláink épülete, — az épületet képletben értve, — felvirult, ebben kiváló része volt annak, hogy a mélyen tisztelt igazgató úr a „pax“ jelszava alatt működött.

Hiszem, hogy fiatal tanító-karunk is hálásan fog visszatekinteni a távozó vezér érdemeire; hiszem, hogy sziveikben emléket emelnek neki; reményelem, hogy ők — szem előtt tartva a „pax“ áldásos és a „mars“ romboló hatását — iparkodni fognak megközelíteni azon férfiút, ki mindenkor hivatása magaslatán állott, ki nevelő volt a szó legszebb, legnemesebb értelmében.

Akkor pedig — követve egy előd dicső példáját — vezérlő mottójuk kell hogy maradjon Lőcse ódon városházának ama másik felirata is, mely szerint: „Prudentia est virtus accurate, perspicuus id; quod ni una quaque actione decet“.

Egyházközségünk elismeréséhez, hálájához csatolom még azon őszinte kívánságunkat, vajha a Mindenható Isten élete alkonyát verőfényessé tenné és — ha nem veszi szerénytelenségnek — csatolom ehhez még azon kérésemet is, miszerint minket iskolaügyünk igazgatásánál tapasztalataival, bölcs tanácsaival ezentúl is támogatni sziveskedjék.

Az Úristen sokáig éltesse!

*Mélyen tisztelt nagytekintetű egyházi Közgyűlés és Vendégek!**

Bocsássák meg, kérem, ha csak röviden, néhány szóval s nem rendbeszedett beszéddel, mint talán ez alkalomhoz illő, megszólalok; mert a megzavarodás és az elfogultság erőt vesz lelkemen, midőn a nagytekintetű Gyülekezet előtt, mint ünnepelt állok. A szerény tanító, ki elvül fogadta el Jézus urunk eme szavait: „Ha mindazokat megcselekedenditek is, a melyek néktek parancsoltattak, mondjátok: haszontalan szolgák vagyunk, mert a mit kellett cselekednünk, azt cselekedtük“. Ezenfelül 47 évi tanítói működésem története vonul el lelkem előtt, egyik gondolat űzi a másikat, egyik érzelem a másikat elfojtja és nyelvem

* Az ünnepelt igazgató-tanító: *Csinek János* válasza a hozzá intézett üdvözlő-beszédekre.

nem találja a szót, hogy kifejtse, mit keblem érez. E zűrzavarban kettő vergődik mindig a felszínre: a visszaemlékezés öröme és a hálaérzelem.

Igen, boldogító örömmel emlékezem vissza lefutott tanítói pályámra, mert azt legalsó fokától a felső fokáig, változatos körülmények közt, de mindig nagy örömmel megfutottam. Örvendeztem annak, ha tanítványaim körében mulathattam; vágyva vártam az órát, hogy körükben megjelenjek, s midőn a terembe léptem és sugárzó arcukat megpillantottam, elragadtatásomban elfelejtettem, hogy tanító vagyok, tanuló lettem magam is és ifjú tanítványaim közt, mint a legidősebb tanuló, velök együttesen tanulmányoztuk az előttünk levő tantárgyat; lelkem örült, mikor láttam, hogy növendékeim tőlem el nem maradtak, hanem lépten követve, velem együtt haladnak, és a távolból a biztató remény kecsegtetett, hogy munkánk s fáradozásunk nem hiába való, hanem megszerez munkánknak bőséges jutalma.

Különösen boldogító örömet okoztak azon órák, a midőn növendékeimmel együtt az Isten ígését elsajátítani igyekeztünk, hogy ez — mint az Írás mondja — lelkünk kenyere legyen, — értem az úgynevezett vallástani órákat. A mint éreztem, hogy növendékeim éhező figyelemmel — ha szabad így kifejeznem — lesik szavaimat, akkor lelkem elragadtatott, a földit elfelejtve, lelkünk égjékkal közlekedett. Ezek voltak nemcsak rám nézve, de tudom, tanítványaimnak is a legkedvesebb iskolai órák. Az ekkor elhintett mag bőven meghozta a gyümölcsét, a mit volt növendékeim életökkel tanúsítanak, hogy a felebaráti szeretet, az igaz hit mély gyökeret vert szívökben.

Ezen visszaemlékezések igaz, boldogító örömet nyújtanak szívemnek, melyben ahhoz elválaszthatlanul fűződik a hálaérzelem.

Hálát adok az Úrnak, ki engemet kitarító testi és lelki erővel megáldott, hogy a nekem kiszabott munkát híven elvégezhettem; hálát mondok a mélyen tisztelt egyházi és iskolai Elöljáróságnak azon jóakaró indulatért, azon kiméleteségért, melyben engem folyton részesítettek, a segítségért, melylyel tisztem betöltésében segítségemre voltak; hálámat fejezem ki kedves Tanítótársaimnak, kik irántam szerető barátságos indulatot mindig tanúsítottak, a mi által munkánkat kölcsönösen megkönnyítettük; hálával tartozom a nagytekintetű egyházi Gyülekezetnek és a mélyen tisztelt Szülőknek, kik legdrágább kincsöket, az egyház zsenge tagjait, szeretett gyermekeiket oly határtalan bizalommal rám bízták, hogy lelköket gondozzam, őket az egyház és a haza munkás és

hűséges tagjainak neveljem; hálámat kifejezem végre egykor szeretett tanítványaimnak, most az egyház és haza tiszteletreméltó tagjainak, azon jószívű megemlékezés és szeretetteljes indulatjokért, melynek ez alkalommal is tanújelét adák.

Könyörgéssel zárom szavaimat: Az Úr áldása legyen mindnyájokon egyenként és egyetemben, az Úr áldja meg az egyháznak minden intézeteit.

V.

Az eperjesi ág. hitv. evang. I. egyház

Emlékkönyve.

E lapok őrizték a hithű egyháztagok emlékezetét, a kik *alapítványok* és *hagyományok* által erősítik egyházunkat, szent hivatása szívet nemesítő és hazát boldogító munkájában. E lapokon éljen a hála és kegyelet a jóltevők iránt. E lapokat tegye végtelenné és lezárhatatlanná az egyházat szerető szívek áldozatkészsége . . .

1886-ban: **dr. Mosánszky Győző** és neje **Antony Paula** leányuk halála emlékére „Mosánszky Margit“-alapítványt tettek, egy gyengélkedő leányka számára, az évi záróvizsgálaton kiosztandó jutalomdíjra, *100 frt* értékben.

1886-ban: **Stunder Teréz** hajadon végrendeletileg hagyott az egyháznak *100 frtot*.

1888-ban: **Szentandrassy-Ghillány Amália** róm. kath. vallású úrnő a tűzvész által megrongált templomunk felépítésére végrendeletileg *1000 frtot* hagyományozott.

1888-ban: **Schneider József** budapesti kereskedő egyházunknak végrendeletileg *2000 frtot* hagyományozott.

1889-ben: a „**Leány-egylet**“ az évi záróvizsgálatokon kiosztandó ösztöndíj-alapítványt létesített — helybeli szegénysorsú iskolás-gyermekek segélyezésére — *100 frt* értékben.

1890-ben: **özv. Kósch Lajosné Kolbenheyer Vilma** úrnő emlékére gyermekei, iskolai alapítványt tettek *300 frt* értékben.

1890-ben: **Kuzmik Pál**

budapesti lakos egyházunknak végrendeletileg *500 frtot* hagyományozott.

1890-ben: **Tóth Zsuzsánna** hajadon

egyházunk „szegények-házára“ végrendeletileg *189 frt 25 krt* hagyományozott.

1891-ben: **Kácsy-Kósch Anna**

a létesítendő felső leányiskola felszerelésére *100 frtot* hagyományozott.

1891-ben: néhai **Kósch Frigyes**

emlékezetére gyermekei a létesítendő felső leányiskola felszerelésére alapítványt tettek *1005 frt 25 kr.* értékben.

1893-ban: **dr. Mosánszky Győző** és neje **Antony Paula**

Olga leányuknak a Püspök által történt esketése alkalmából, egy jól tanuló leányka számára az évi záróvizsgálaton kiosztandó jutalomdíjra „Zelenka Pál“-alapítványt tettek *100 frt* értékben.

1893-ban: **Flórián Jakab**

iskolaszéki elnök, korán elhunyt nejének kegyeletes emlékeül, polgári leányiskolánk alaptökéjének növelésére *200 frt* értékben alapítványt tett.

1895-ben: **Herfurth József**

coll. tanár a polgári leányiskola fejlesztése céljából az egyháznak *40,000 frt* névértékű értékpapirokat hagyományozott.

1897-ben: **dr. Sztéhlo János** és neje **Benigny Zelma,**

hirtelen elhunyt két kis gyermekük: *Andráska* és *Eszterke* emlékére — az évi záró-vizsgálaton kiosztandó jutalomdíjra — *200 frt* értékben alapítványt tettek.

1897-ben: **Dessewffy István**

eperjesi lakos a szegényekháza alapjára *100 frtot* hagyományozott.

1897-ben: **Dunkel Károly**

eperjesi lakos egyházi és iskolai célokra *200 frtot* hagyományozott.

1898-ban: **özv. Krätschmár Adolfné**

eperjesi lakos az egyház pénztára javára *50 frtot* hagyományozott.

1898-ban: **özv. Zuan Rezsőné**

eperjesi lakos az egyház pénztára javára *100 frtot* hagyományozott.

1899-ben: **özv. Kuzmik Sámuelné**

eperjesi lakos az egyház pénztára javára *100 frtot* hagyományozott.

VI.

Helyi gyámintézetünk

és

a kegyes adományok.

Helyi gyámintézetünk működésének eredményét a következőkben foglalhatom össze: Házankénti gyűjtésünk eredménye volt: 39 frt. Perselyből begyűlt: 19 frt 76 kr. Gyámintézeti tőkénk esedékes kamata volt: 11 frt 12 kr. Az iskolás-gyermekek adtak: 15 frt 79 krt. Végül gyámintézeti offertorium volt: 3 frt 75 kr. Összesen begyűlt **89 frt 42 kr.**, mely összegnek megfelelő része a gyámintézeti alapszabályok értelmében az egyházmegyei és egyházkerületi, illetőleg az egyetemes gyámintézetekhez felküldtétvén, részint szűkölködő és inséggel küzdő egyházak segélyezésére fordított, részben pedig az egyetemes tőkéhez s a Leopoldiánumhoz csatoltatott.

Iskolánk jószívű kis növendékei ez évben is megemlékeztek szent Karácsony ünnepe előtt a kicsike árvákról és összerakták filléreiket oly szép eredménnyel, hogy a rozsnyói árvaház javára 11 frt 06 krt küldhetett a lelkész.

Az előző évek kegyeletos szokásához híven, adtak ez alkalommal is a templom kivilágítására oltári, illetőleg csillárba való gyertyákat, és pedig: *Mandics Edéné, özv. Haberditzel-Hlatky Margit, özv. Jármay Béláné, Schmidt Ilona* 4–4 drb., *Halbsch Gusztávné, Sterbinszky Gézáné, Scholtze Alfréd* 2–2 drb. nagy viaszgyertyát, míg *Divald Károlyné* 8 drb. nagy viasz-, 3 csomag csillári gyertyát, *Kunczius Károlyné* 2 csomag, *Thrór Gyuláné* 3 csomag, *Husz Arminné* két alkalommal 3 csomag csillári gyertyákat ajándékoztak templomunk számára.

Az Eperjesi Takarékpénztár a szegényekháza alapjára ez évben is 20 frtot adott. *Dr. Horváth Ödön* kir. tanácsos, jogkari dékán az Évkönyv nyomtatási költségeinek fedezésére 2 frtot volt szives a lelkész kezeihez juttatni. *Dr. Meliőrisz Béla* jogakad. magántanár, mint vizsg. jegyzőkönyvvezető, tiszteletdíját, 10 frtot, az egyházi pénztár javára volt szives a lelkésznek átadni.

Fogadják a nemesszívű adakozók ezúton is az egyház hálás köszönetét!

Az 1899-ik évi, helyi gyámintézetre való házankénti gyűjtés eredménye a következő:

3 frttal: Eperjesi Takarékpénztár, Nagysárosi Műmalom.

2 frttal: Eperjesi Bankegylet, Eperjesi Népbank, Bielek László.

1 frttal: Radvány Kálmán, Mandics Nina, Krayzell Aurélné, Horváth Ödönné, Dessewffy Lajos, Teörös Józsefné, Meliórisz Ilka, dr. Herczogh Árpád, Luchs Ede, idb. Molitorisz István, dr. Mosásnszky Győző, özv. Antony Istvánné, Kubinyi Albertné, dr. Sztelhó János, Hennel Zsigmond, Oszwald Tivadarné, Raisz Ede, Thrór Gyula, Schmidt Gyula, Lakner Árpádné, Urbán Gyuláné, Melczer Gyuláné, Mosásnszky Tituszné, ifj. Draskóczy Lajos.

50 krral: Sterbinszky Gézáné, Friedl Jánosné, Kobilicz Frigyesné, Theisz Mihályné, özv. Jármay Béláné, Csengey Gusztávné. Összesen: 39 forint. Mely összegből 2 frt a gyűjtőnek adatott, 37 forint pedig a helyi gyámintézet céljaira fordított.

Az 1898-ik évről szóló egyházi évkönyv nyomtatási költségeinek fedezésére adakoztak:

3 frttal: Kubinyi Albert, Bielek László, dr. Herczogh Árpád, dr. Krayzell Aurél.

2 frttal: dr. Horváth Ödön, Schmidt Gyula, dr. Mosásnszky Gy.

1 frttal: Mandics Edéné, Teörös Józsefné, Urbán Gyuláné, Kuzmik-Kósch Kamilla, Thrór Gyula, Vandrak Vilma, Csatáry-Hellner Virginia, Krayzell Aladárné, Schulek Gusztáv, dr. Sarudy Vilmos, dr. Sztelhó János, Kubinyi Aurél, Mérey Aurél, Raisz Viktor, Bielek Sándorné, Meliórisz Ilka, Meliórisz Kálmán, dr. Meliórisz Béla, Radvány Kálmán, Melczer Gyuláné, Krayzell Kálmánné, Oszwald Tivadarné, Schroepfer Antalné, Körtvélyessy Béla, Grynaeus Géza, Dúzs Mariska, Gallotsik Lászlóné, Palecskó Viktor, Tahy József, Divald-Rödler Hermin, dr. Mosásnszky Titusz, Fest Lajos, Durst Gy., Antony Istvánné, Bergmann Nánd., ifj. Draskóczy Lajosné.

50 krral: Raab János, Oszwald Béla, Mihalidesz Lajos, Sterbinszky Gézáné, Fried Jánosné, Gasch János, Kobilicz Frigyes, Hartmann Albert, Hennel Zsigmond, Weber Károlyné, Scholtze A., Mitske Ede, Mihalik Samu, Raisz Ede, Tahy, Balpataky Imréné, Peskó Ödön, Bánó Aladár, Holénia Gyuláné, Úsz Antalné, Tivadar Lajosné, özv. Tivadar Györgyné, Szutórisz Frigyes, özv. Szentiványi Adolfné, ifj. Meliórisz Kálmán, Flachbarth Jenő, Klein Béla,

Mandula Ferenczné, Almássy Andor, özv. Wallingerné, Olvashatatlan, Kampauer Adolf, Oeschger Adél, Verbovszkyne.

30 krral: Szénássy Paula, N. N., Maurer Lajos, Pankuch Frigyes, Würsching Frigyes, Merényi, Szedlák Imréné, Kineisz Ádámné.

25 krral: Kézmárszky Károly.

20 krral: Zsarnoviczky István, Fest, Gábrriel, Glatz János, Sándor, N. N., Paveszka Pál, Klein Lajos, Hazslinszky Tamásné, Kéler Amália, Müller Samu, Szereday Valéria, Batek Venczelné, Zacher M., Kézmárszky K., Fleischer Gusztávné, Wurfl Adolf, özv. Lajosy Pálné, Ervin Dezsóné, özv. Jacobs Gusztávné, A. M., Fridéry A.

15 krral: Binder Károly. Összesen begyűlt **81** forint **90** kr., mely összegből a lelkész 78 frt 45 krt az egyházi pénztáros kezéhez juttatott; 3 frt 45 krt pedig a gyűjtő egyházfinak adott.

Engedje a kegyelem Istene, hogy ez a szerény kezdet, egyházunk hitbuzgó tagjainak áldozatkészségéből a szellemi áldás és anyagi erősödés mélyebb és mélyebb forrása legyen!

Offertorium címén befolyt az 1899-ik évben házankénti és templomi persely-gyűjtésekből összesen: **235** frt **85** kr.

Kötelességszerűen számolok be e helyen a gyűjtés eredményéről, a melyet *Csink János* ny. igazg.-tanító hálás tanítványai és tisztelő kartársai eszközöltek nyugalomba vonulása alkalmából, a következőkben: Adamekné Schmidt Juliska 4 frt, Adlerné Friedmann Gizella 5 frt, Altmann Frida Regina 1 frt, Ambrózyne Gredig Vilma 2 frt, Adler Jolán 1 frt 50 kr., Arje Regina 50 kr., Balpatakyné Mosánszky Olga 2 frt, Bancsóné Haitsch Vilma 1 frt, Baloghyné Hazslinszky Jolán 1 frt, Ballóné Ludmann Paula 1 frt, Bantlerné Rödler Ilma 5 frt, Bartosné Kiszelly Gizella 50 kr., Bartsch Aranka 2 frt, Bartus Elza 2 frt, Brandt Vilma 3 frt, Brandt Viktória 1 frt, Berzeviczyné Kuzmik Zsófia 5 frt, Benczúr Erzsí 1 frt, Bretzné Mikolik Matild 1 frt, Bielek Erzsí 2 frt, Bloch Regina 50 kr., Bujanovics Mártha 2 frt, Csapóné Szöllőssy Klema 2 frt, Csatáry Zsófiika 5 frt, Csókné Schusztek Emma 1 frt, Dahlström Anna 1 frt, Dahlström Irma 1 frt, ifj. Draskóczyne Csatáry Virginia 5 frt, Deckert Ilona 1 frt, Dokupilné Dahlström Elza 1 frt, Doboz Olga 1 frt, Dzubay-Kovaliczky Emma 1 frt 50 kr., Fabriczy-Balogh Etelka 2 frt, Flórián Lujza 2 frt, Friedmann Szerén 1 frt 50 kr., Friedrichné Zapalovics Amália 1 frt, Fuchs Jakabné 1 frt, Glatz Ilona 50 kr., Glós Sári 1 frt, Glós Miczi 1 frt, Glós Lenke 1 frt, Grieger Anna 1 frt, Goldmann Ilona 50 kr., Guthyné Holénia Anna 2 frt, Glück Jolán 1 frt, Gubcsóné Maurer Ilka 50 kr.,

Hámosné Uzlár Elli 5 frt, Halbschné Kampauer Irma 1 frt, Hartmann Margit 2 frt, Heinczné Glós Jolán 5 frt, özv. Hedryné Nehrer Aranka 50 kr., Hennelné Stamm Ilona 1 frt, Holénia Irén 1 frt, Husz Edith 1 frt 50 kr., Husz Margit 1 frt 50 kr., Hörk Anna 1 frt, dr. Horváthné Krayzell Aranka 5 frt, Horovitz Etelka 1 frt, Irányi Marianna 1 frt, Jeney Margit 2 frt, Kovaliczkyne Raisz Vilma 2 frt, Krullné Hazslinszky Irén 3 frt, Kampauer Karolin 1 frt, Kübecherné Kovácsy Erzi 1 frt, Kovácsy Mariska 1 frt, Kamenitzky Etelka 40 kr., Küryné Bartus Irén 2 frt, Korcsek Anna 1 frt, Kóschné Putschalko Kornélia 5 frt, Kakúsz Irma 1 frt, Kobilitzné Kobilitz Natália 1 frt, Krayzell Rózsika 5 frt, Kanengieszer Berta 50 kr., Klefner Irén 1 frt, Lockerné Glatz 50 kr., Leřkovic Emma 1 frt, Lichtig Ilka 1 frt, Laknerné Kuzmik Margit 5 frt, Lácay Sári 10 frt, Lászlóné Reimer Irén 5 frt, Lichtenstein Malvin 2 frt, Mandicsné Kéler Nina 2 frt, Mathernyné Hazslinszky Ilona 50 kr., Maurer Anna 1 frt, Molitorisz Irén 2 frt, Mihalik Elza 1 frt, Megyaszy Margit 1 frt 50 kr., Müllnerné Kampauer Margit 1 frt, Mahrné Oszvald Etelka 5 frt, Moes Anna 2 frt 50 kr., Moes Eugénia 2 frt 50 kr., Melitskóné Schulek Thea 2 frt, Mayerné Molitorisz Zsófia 2 frt, N. N. 20 kr., Neuwirth Etelka 50 kr., Neudeckerné Nehrer Jenny 1 frt, Nyékhegyiné Bánó Zsófia 2 frt, Oszvald Vilma 1 frt, Putschalko Marianna 1 frt, Pasternák 50 kr., Pap Róza 1 frt, Papné Makoviczky Gizella 4 frt, Rapcsákné Schönfeld Vilma 5 frt, Sängner Mariska 2 frt, Szakmáryné Prámer Margit 2 frt, Spiegelné Sonnenfeld Róza 3 frt, dr. Szlávikné Sziebert Olga 1 frt, Stock Vilma 50 kr., Schwartz Hermanné 1 frt, Spanner Matild 50 kr., Sziklainé Rosenberg Julia 1 frt, Safrán Szidónia 1 frt, Schmidt Ilona 3 frt, özv. Sándorné Oszvald Lujza 1 frt, Szalay Mariska 1 frt, Sárkányne Krayzell Margit 1 frt 50 kr., Stinnerné Bartus Gizella 2 frt, Tauthné Maurer Elza 50 kr., Teszter Zsófia 2 frt, Thrórné Kósch Lujza 5 frt, Úszné Moes Irén 5 frt, Vandrák Vilma 1 frt, Weichhart Szerén 1 frt, Vessely Irma 5 frt, Weiszerné Weiszer Lujza 50 kr., Weiszer Hermina 1 frt, Villecz Ilona 2 frt, Zapotoczkyne Holénia Erzi 1 frt, Zapalovics Emilia 50 kr., Zapalovics Olga 50 kr., Zavatzkyne Mikolik Ilka 2 frt. — Ifj. Draskóczy Lajos 2 frt, Durst Győző 2 frt, Szánik Ernő 2 frt, Mangesius Ilona 2 frt, Oeschger Adél 2 frt, Vandrák Vilma 2 frt. Begyűlt összesen **258 frt 17 kr.**, mely összegből egy 500 korona értékű járadékpapira kifizettetett 241 frt 80 kr. Könyvnyomda részére 13 frt 90 kr., bélyegre 1 frt 50 kr., 97 kr. pedig az egyház pénztárába folyt be.

Az evang. Nőegylet.

Mikor egyházi Évkönyvünknek e drága lapját írom: magasztalásra én szavakat keresni nem tudok, de nem is akarok.

Nem. Mert a ti munkátok egyházunk lelkes hölgyei! — önfénytől ragyog, zajtalan csöndjével is hangosan, — szívig hatón beszél... Azt beszéli, hogy *az élet* sok ezer embernek egy nehéz sóhajtás, mely el, a végtelenbe száll! Hova? Merre? Nem tudjuk, csak azt látjuk, hogy a vergődő szív addig nem pihen, míg a sóhajtás — *örökre* el nem száll... *Az élet* álmom, néha édes, máskor keserű; néha rövid, máskor hosszantartó... *Az életben* az embernek neve: fájdalom, ki rövid ünnepeken, múltó perczeken át örömrühában jár, — de mikor fölveszi ismét a fekete gyászt, akkor látja: hogy jobb a fájdalom, mely üdvözít, hogy nem mint a gyönyör, mely kárhozatba dönt... *Az élet* szívtelen zsarnok: ki *aránytalanul* szórja kincseit, dússá teszi az erőset, a számítóan hízelgőt, — koldus-szegényen hagyja az árvát, a gyöngét, a védtelent...

Igen. Ezeket a gondolatokat ébreszti föl minden érző szívben a gyöngéd kezek szeretet-munkája, a melynek képe híven tükröződik a következő sorokban, melyeket *Bergmann Nándorné*, az ev. Nőegylet gyöngéd lelkületű alelnöknőjének szivességéből e helyen közölhetek:

„Az eszme, a melyért egyletünk ujjaszületése óta küzdöttünk nagy akadályokkal, csekély eszközökkel, rövid két év alatt testet öltött — kincset szereztünk, mint hajdan az első keresztyének: egy roskadozó, düledező házat s benne özvegyeket, betegeket, szegény elesett koldus embereket. S íme a ház ujulva, tisztán, vonzóan intve áll, falain belől a könyvek le vannak törölve, a száraz kenyeret is megédesíthettük a krisztusi szellemmel, mely oda a jó Roy Bozsena nővérrel beköltözött, hogy megnyugosztalja a megfáradottakat s gazdagítsa a szegényeket ott benn az ő kicsiny hajlékukban; odakünn pedig az élet tövises mezején, osztály- és

vallásfelekezet különbsége nélkül, fölkeresse a siralomnak hajlékait s vallásos lelkületében, a magasztos hivatás eszményien hű teljesítésében: hitet, erőt, bizodalmat s reményt vigyen magával a súlyos betegágyak szenvedőihez! A nagy Istennek legyen hála és dicsőség, hogy ez évi jelentésemet így kezdhetem meg, önök pedig kedves Hölgyek, abban, hogy a kítűzött eszme máris valóra vált: találják legedesebb jutalmát méhe szorgalmuknak!... Ezek után szóljak-e az erkölcsi haszonról, mely Nőegyletünk sikerében úgy egyházunkra, mint helyi társadalmunkra hárult egyaránt? Félek, hogy dicsekedőnek láttatnám s azért hallgatok... De igenis megragadom itt az alkalmat, hogy Nőegyletünk nevében forró köszönetet mondjak első sorban a buzgó *választmányoknak és egyleti tagoknak*, mint általában *mindazoknak*, kik úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásukkal segítették szeretet-munkánkat úgy a diakoniszta-alap növelésében, mint a szegények és iskolásgyermek felruházásában, *december 16-iki* felolvasásunk rendezésében és két igazán gyönyörű szép karácsonyfánk felállításában! Megragadom itt az alkalmat, hogy közgyűlésünkben együttesen róvhassuk le a hála és köszönet adóját *dr. Mosánszky Gyözőné*, egyletünk vezetésében oly tapintatos és áldozatkész, szeretett *elnöknőjével* szemben, kinek oly hű segítője az alelnöki székben *Thrór Gyuláné alelnöknőtársam*; forró köszönet *Mayer Endre* titkár és *Raisz Ede* pénztáros uraknak, a kiknek nagy részük van az eredményben, a melynek jelentéséből tükröződő képe, hiszem, tiszta örömmel tölti el mindnyájunk szívét.

Nem mulaszthatom el, hogy kifejezést ne adjak itt is a mi részünkről már annyiszor kifejezett tiszteletnek, szeretetnek, hálás köszönetnek a *mi* költőnk, *Csengey Gusztáv* iránt, ki lelke leg-tisztább gyöngyeivel gazdagít minket, lantjával lelkesítve olykor-olykor csüggedő szívünket. Fogadja szívesen hálánk kis virágát!

Az „Eperjesi evang. gyámintézeti Nőegylet“ ez évben is rendezett a diakoniszta-alap gyarapítására január 14-ikén tea-estélyt, melynek erkölcsi és anyagi sikere arról tesz tanúságot, hogy egyházunk hívei ép úgy, mint városunk nagyközönsége legmelegebben érdeklődik Nőegyletünk humánus célja: a diakoniszta-ügy iránt s hogy Egyházunk adakozó hölgyei által felajánlott és a tea-estélyen elárúsított sódar-, tea- és süteményből mily szép összeg folyt be a diakoniszta-alapra, azt feltünteti alábbi jelentésem vagyoni állapotunkról szóló része.

Ez évben *Schroepfer Antalné* volt szíves lakását hetenként egyszer varró-műhelyül felajánlani, hol jótékony hölgyeink: *Csengey*

Gusztávné, Farkas Lajosné, Gamauf Györgyné, Husz Arminné, Mayer Endréné, Thrór Gyuláné, Szutórisz Frigyesné, Zavatzky Szilárdné, Bergmann Nándorné bámulatos ügyszeretettel és gyorsasággal 18 fi- és leánygyermek és 10 szegény nő részére felsőruhákat, fehérneműeket varrtak és harisnyákat kötöttek. A költségek fedezésére 50 frtot szavazott meg a Nőegylet pénztárából; azonkívül közadakozás útján befolyt e célra 36 frt 65 kr. a következő címek alatt: B. K. név alatt 75 kr., Roy Krisztina Ó-Turáról 1 frt, A keddi társaság fillérei 6 frt 20 kr., Knall szász jogásztól 50 kr., Husz Margitka, Zavatzky Ilonka, Mandula Mariska, Szutórisz Ella és Emmert Aranka fillérei 2 frt 20 kr., özv. Kósch Frigyesné 2 frt, Bielek Lászlóné 5 frt, Bergmann Ernóné Bpestről 5 frt, Szutórisz Frigyesné 1 frt, Mayer Endréné 1 frt, Husz Arminné 2 frt, Gamauf Györgyné 1 frt, Farkas Lajosné 1 frt, Csengey Gusztávné 1 frt, Melczer Gyuláné 3 frt, A szász ifjúságtól 2 frt, Vandrák Nelli 1 frt, ifj. Draskóczy Lajosné 1 frt. A készpénzen kívül hozzájárultak még ruha- és ételneműekkel: Weichhart Szerén, Schroepfer Antalné, Zavatzky Szilárdné, Bergmann Nándorné, Thrór Gyuláné, Schmidt Ilona, Oszvald Tivadarné, Meliőrisz Ilka, özv. Szénássy Beláné, Bielek Lászlóné, Dahlström Anna, dr. Sztehlo Jánosné, Vandrák Vilma, Mihalidesz Lajosné, Oeschger Adél, Paleckó Viktor.

Szegénysorsú gyermekeink karácsonyi ünnepe decz. 21-ikén délután 3 órakor ment végbe a polg. leányiskola nagytermében, a hol a választmány és az iskolai tanítók s az érdeklődők jelenlétében ifj. Draskóczy Lajos ev. lelkész, majd dr. Mosánszky Győzőné elnöknő könyvet fakasztó, szívet ható alkalmi beszéde után, az elnökség kezéből a leggyöngédebb szeretettel nyújtott hasznos ajándékokat: csizma, cipő, ruha-fehérneműeket és írószereket örömtől sugárzó arczczal és hálás szívvel vették a szeretet melegét boldogan érező, hálásan köszönő gyermekek. Ez örömben osztozkodtak iskolásgyermekeink is, kik megajándékozott testvéreik részére csinos karácsonyfát díszítettek. E megható ünnepélynek folytatása volt decz. 24-ikén délután a szegények-házában, hol Liptai Lajos lelkész a hely s az alkalom és az ünnep magasztosságát oly benső melegséggel, annyi igaz szeretettel tükröztető, tót nyelvű alkalmi beszéde után 10 szegény nő karácsonyi megajándékozása történt.

Örömmel jelzem, hogy a kötelesség teljesítése, melyet a közgyűlés bizalma, a Nővér hetenkénti ellátásáról való gondoskodásban reám rótt, eddig semmi nehézséggel nem járt, mert két, sőt három és négy hétre vannak előjegyezve az áldozatkész nők,

egyletünk lelkes tagjai, a kik a Nővért szivesek ebédrel ellátni, ez időszertint a névsor a következő: Bielek Lászlóné, Bretz Sándorné, Csengey Gusztávné, Farkas Lajosné, Husz Árminné, Horváth Ödönné, dr. Mosánszky Győzőné, Mayer Endréné, Mandics Edéné, Mihalidesz Lajosné, dr. Sarudy Vilmosné, dr. Sztelhlo Jánosné, Schröpfer Antalné, Szutórisz Frigyesné, Soltészné, Thrór Gyuláné, Vandrák Vilma, Witelky Aladárné, Zavatzky Szilárdné, özv. Csatóry Zsigmondné, ifj. Draskóczy Lajosné úrnők.

Határtalan tiszteletünk, szeretetük, hálás köszönetünk tolmácsa az a fölirat, a melyet *Mayer Endre* titkár intézett egyletünk nevében *Zelenka Pál* püspök úr ő Méltóságához, ama kegyes jóindulatért, a melylyel egyletünk életében örökemléküvé avatta december hó 16-ikának felolvasó-estvéjét, a melyen oly magas színvonalú, tanulságos előadásával résztvenni kegyes volt. Szívünk hó óhaja, hogy e történeti nevezetességű nap legyen egyletünk szép jövőjének édes reményekkel biztató záloga! Forró köszönettel adózom e helyen *Kubinyi Albert* egyházi felügyelő úrnak, ki nemcsak szives közreműködésével emelte ünnepélyünk fényét, hanem Püspök úr ő Méltóságát is szives volt úri házánál vendégül fogadni.

Jegyzőkönyvi kivonat alakjában fejeztük ki egyletünk háláját özv. *Kunczius Károlyné*, özv. *Antonyné Steller Florentin* úrnők nemeslelkű adományaikért, a kik a diakonissza-alap céljaira 100–100 frtos alapítványt tettek. Ugyanez úton mondott köszönetet egyletünk titkára, *néh. Kuzmik Sámuelné Kósch Kamilla* úrnő örökösének, ki a diakonissza-alap céljaira 100 frtot hagyományozott. Itt jegyzem föl benső köszönettel, hogy ugyane célra *Balázs Ádám* koll. tanár 10 frt és *Meliórisz Ilka* úrnő 2 frtot adományozott.

A mi kezdetnek igen szép s az önfeláldozó szeretetmunkára igen jellemző, közlöm itt, hogy a Nővér ápolással töltött 79 napot és 96 éjet, 14 betegnél. A betegség hat esetben volt halálos. A Nővér szabad idejében híveinket és a szegényeket látogatta, a testvéregyház lelkészével volt Kis-Sároson, Zsegnyén és Soóváron, hol a Nővér maga köré gyűjtve az egyház asszony népét, iparkodott szívökbe mélyebb vallásos érzést önteni.

Végül t. Hölgyek, anyagi helyzetünkről jelenthetem a következőket: A múlt évről maradt pénztári vagyon: *635 frt 81 kr.* Tagsági díjakból befolyt: *185 frt 80 kr.* A december havi felolvasás összes jövedelme: *121 frt 80 kr.* Kamatok fejében befolyt: *28 frt 30 kr.* Vegyes címek alatt: *80 frt 31 kr.* Összesen: *1052 frt 02 kr.* Kiadások voltak: A pozsonyi diakonissza-anyaháznak fizettünk a Nővérért *164 frt 40 krt.* A Nővérnek könyvekre:

19 frt 71 krt. Szegény gyermekek felruházására 50 frtot. A felolvasó-estély költsége volt: 39 frt 80 kr. Házi szegényeink segélyezésére: 10 frt. Kézpénz maradt 1899. december 31-ikén: 721 frt 70 kr. Kisebb kiadások: 46 frt 41 kr. A Nőegylet pénztári vagyona tehát, ideértve *dr. Mosánszky Győzőné* 100 frtos alapítványát: **821 frt 70 kr.**

A diakoniszta-alap bevételei a következők: Pénztári maradványa múlt évről 71 frt 24 kr. A január 14-ikén rendezett tea-estély összes jövedelme 623 frt 75 kr. Betegápolási díjak: 94 frt. Persely-gyűjtésből: 80 frt 50 kr. Különféle adományokból: 50 frt 50 kr. Kamatokból: 22 frt 87 kr. Az egyházi szegény-alapból: 450 frt. Vegyes bevételek czímén: 80 frt 92 kr. Összesen: 1473 frt 78 kr. Kiadások voltak: A szegényekháza fedelének kijavítására: 9 frt 82 kr. A tea-estély kiadása: 382 frt 50 kr. A szegények ellátására 200 frt 20 kr. A diakoniszta ellátására: 80 frt 31 kr. Tűzifára: 67 frt 60 kr. Kölcsönök megtérítésére: 130 frt. Kisebb kiadásokra: 18 frt 10 kr. Kézpénz, mint vagyon: 585 frt 25 kr. Ehhez járulnak a következő alapítványok: *Novák Mihály-féle* műalmi részvény 200 frt névértékben, *Benignyné, Kuncziusné, Antonyné, és néh. Kuzmíkné* 100 frtos alapítványa és a Koszorú-megváltás czímén befolyt: 13 frtos alap. Összesen: 613 frt értékben. Ezek szerint a diakoniszta-alap összesen: 1198 frt 25 krt tesz ki.

Ezek után Isten iránt való buzgó hálaadással zárva jelentésemet, kérem annak szives tudomásul vételét."

Szívem sugallatából hiszem, hogy a Nőegylet fáradhatatlan alelnöknőjének e jelentését olvasva, mindnyájunk lelkéből fakad a fohász:

Legyenek áldottak e nemesszívű hölgyek, a kiknek munkája megkötözi az inség zsarnok kezeit; a kiknek idealizmusa a vallásosság és a nőiesség napsugarával oszlatja az élet zord fagyát, csillapítja a fájdalmakat, megédesíti az elhagyottak sóhajtásait, megpihenteti a vérző kis gyermeksziveket. Legyenek áldottak! Ezerszer áldottak... S a ki elkezdette bennük a jó munkát: a Mindenható Isten végezze is el szívük örömére, egyházi életünk fölvirulására!

VIII.

Az eperjesi ág. hitv. evang. elemi és polgári iskola.

Az 1898–99-iki iskolai év, mint rendesen, szeptember 1-jén kezdődött, 1., 2., 3. napján a beiratások az illető osztályokban történtek. Felvétetett az elemi iskolába összesen 126 növendék; különösen:

az I. osztályba	15 fiú,	16 leány	=	31 növendék,
" II. "	17 "	12 "	=	29 "
" III. "	17 "	18 "	=	35 "
" IV. "	10 "	21 "	=	31 "
			<hr/>	
				59 fiú, 67 leány = 126 növendék.

Hitfelekezetek szerint:

	ág. ev.	ref.	r.-kath.	gör.-k.	izr.	anglikán		
I. és } osztályba	21	2	4	3	1	1 =	32 fiú,	
II. } osztályba	16	3	7	1	1	— =	28 leány,	
III. és } osztályba	14	2	6	3	2	— =	27 fiú,	
IV. } osztályba	21	3	7	2	6	— =	39 leány.	
		<hr/>						
		72	10	24	9	10	1 =	126

Anyanyelvök szerint:

	magyar	német	tót		
I. és } osztályba	30	1	1 =	32 fiú,	
II. } osztályba	26	2	— =	28 leány,	
III. és } osztályba	19	5	3 =	27 fiú,	
IV. } osztályba	37	2	— =	39 leány.	
		<hr/>			
		112	10	4 =	126

A polgári leányiskolába felvétetett:

az I. osztályba	.. ..	33,
" II. "	.. ..	25
" III. "	.. ..	22
" IV. "	.. ..	9, ezek közt egy magántanuló,
		<hr/>
		összesen: 89 növendék.

Hitfelekezetek szerint:

	ág. ev.	ref.	r.-kath.	gör.-k.	izr.		
I. osztályba	10	—	3	—	20 =	33	
II. "	5	—	2	1	17 =	25	
III. "	8	1	1	1	11 =	22	
IV. "	4	1	—	1	3 =	9	
		<hr/>					
		27	2	6	3	51 =	89

Anyanyelvök szerint:

	magyar	német	tót	
I. osztályba	22	11	—	= 33
II. „	10	15	—	= 25
III. „	10	12	—	= 22
IV. „	8	1	—	= 9
	50	39	—	= 89

Az elemi iskolába felvétetett 126,
 a polgári leányiskolába „ 89,
 összesen .. . . . . 215 növendék.

A felvett növendékek közül az iskolai év
 alatt meghalt 2
 más iskolába átköltözött 2
 gyengélkedő testi állapota miatt kimaradt .. 1
 a polg. leányiskolából önként kilépett. 2   7

Az iskolai év végén volt: 208 növendék.

Szeptember havában (1898.), megdicsőült Erzsébet királynénk temetése alkalmával, az összes iskolai növendékekkel, a polgári leányiskola nagytermében, együttesen áhítatosan megtartottuk a gyászünnepélyt; úgyszintén megünnepeltük márczius 15-ikét és április 11-ikét is, mint nemzeti ünnepet.

Az iskolaszéki elnök, *Flórián Jakab* és a lelkész, *iff. Draskóczy Lajos* urak ez évben is több ízben látogatták iskoláinkat. Az egészségi viszonyok és a növendékek magaviselete és haladásuk kielégítőek voltak.

Az évi záróvizsgákat *junius 22-ikén, 23-ikán és 24-ikén* tartottuk meg *iff. Draskóczy Lajos*, iskolaszéki egyházi elnök vezetése alatt; ugyanez alkalommal ösztöndíjakban részesültek a következő növendékek: *Cseplák Vilma, Emmert Aranka, Jelenik Emma, Ravasz Irén, Pazár Béla, Kurek Zsuzsanna, Zéman Gizella, Thomolay Bela, Schlesinger Mária* és *Ferencz Rezső*.

Az ifjúsági könyvtár összesen 594 kötetből áll.

Csinek János,
 ez évi igazgató.

IX.

Statisztikai adatok.

A gyülekezet kebelében 1899. évi január hó 1-jétől december hó 31-ikéig:

Született: 13 fiú, 9 leány; összesen 22 lélek. Mind törvényes. Ezek közt egy halva született.

Konfirmáltatott: 16 gyermek; 9 fiú, 7 leány.

Hirdetés volt: 12; *eskettetett*: 9 pár: 5 tiszta, 3 vegyes, 1 ev. ref. és róm. kath. vallású.

Meghalt: 16 lélek; 7 fi és 9 nő; 5 éven alóli gyermek: 4, özvegy férfi: 2, özv. nő: 4, nős férfi: 1, férjes nő: 0, hajadon: 4, nőtlen: 0. A múlt év legifjabb halottja 14 napig élt. Legmagasabb életkort ért el, 87 évvel, egy nős férfi.

Úrvacsorával éltek: 549-en.

Áttért hozzánk: 1 férfi, 1 nő.

Tőlünk kitért: 2 nő.

Közgyűlést tartottunk: január hó 29-ikén, márcz. hó 5-ikén, június hó 11-ikén, július hó 2-ikán, október hó 22-ikén, december hó 17-ikén. *Egyháztanács* volt: február hó 26-ikán, június hó 4-ikén, június hó 25-ikén. *Iskolaszéki gyűlés* volt: február hó 23-ikán, május hó 31-ikén, július hó 1-jén, július hó 5-ikén, október hó 1-jén. *Számvizsgáló-bizottsági ülés* volt: január hó 25-ikén. *Adókövető-bizottsági ülés* volt: december hó 1-jén. — *Temetőügyi-bizottsági ülés* volt: április hó 28-ikán, szeptember hó 14-ikén, november hó 22-ikén.

Az egyházi illetékekkel az 1899., illetve még az előző évekre tartozásban maradtak a következő tagok, u. m.:

N é v	Hátralék		
	az előző évekről	1899.	Összesen
	koronákban		
Ambrózy Károly	20	—	20
Bálint János	20	4	24
Bánó Árpád	40	—	40
Batek Venczelné	—	4	4
Barcs Jenő	—	4	4
Bogsch Kálmán	12	—	12
Czigelbrier Róbert	42	6	48
Darvasi Jakab	4	4	8
Dirner Lajos	60	10	70
Fekete Imre	—	10	10
Fekete Sándor	—	10	10
Forberger Jakab	14	6	20
Fridéry Adél	—	4	4
Gábrriel Frigyes	110	4	114
Galli Agost	28	4	32
Hamvas József	20	—	20
Hazslinszky Frigyesné	4	—	4
Hénsch Béla	16	—	16
Horvay Vilmos	—	10	10
Irányi Istvánné	28	4	32
Jakóbs Gusztávné	—	10	10
Joób-Waniek Leontine	—	4	4
Keczkés Gyula	—	20	20
Kiszelly Alibert	4	—	4
Klauszer Kálmán	80	10	90
Körtvélyessy Béla	—	10	10
Dr. Körtvélyessy D.	10	10	20
Kovácsy Jánosné	20	—	20
Kovalszky Kálmán	10	—	10
Krayzell Aladár	30	—	30
Kremer Adolf	14	—	14
Kriebel Elek	10	10	20
Kruss Gézőné	8	4	12
Átvitel:	604	162	766

N é v	Hátralék		
	az előző évekről	1899.	Összesen
	Koronákban		
Áthozat:	604	162	766
Kuúk Irén	—	10	10
Linkesch Károly	—	20	20
Maléter Gyula	20	20	40
Maurer Lajos	—	20	20
Melczér Gyula	—	20	20
Meliórisz Kálmán ifj.	20	20	40
Mihalik Samu	20	20	40
Molitorisz István id.	70	—	70
Müller Amália	22	4	26
Palugyay Gusztáv	110	30	140
Pap Edéné	—	4	4
Pap Sándor	28	—	28
Dr. Pelech J., Soóvár	64	10	74
Petróczy-Gree Emma	100	10	110
Probstner Jakab	16	4	20
Rieder Regina	8	—	8
Ruttkay András	70	20	90
Sándor Károly	—	4	4
Sänger Ferdinánd	80	—	80
Schütze Henrik	—	10	10
Spanner Róbert	—	10	10
Szalay Kálmánné	20	10	30
Szénássy Paula	16	4	20
Tahy Ferdinánd	28	4	32
Teichengräber Sándor	—	6	6
Tomka Ágost	10	—	10
Tutko Eugénia	8	6	14
Varga Frigyes	124	10	134
Vasskó Jenő	—	4	4
Weigl Paula	12	4	16
Windt Lajos	10	—	10
Zacher Márton	8	4	12
Összesen	1468	450	1918

XI.

Az egyházi adóilleték az 1900-ik évre következőleg lett megállapítva
koronaértékben :

Adriányi-Bartsch Mária ..	10.—	Fest Tivadar	10.—
Almássy Andor, Soóvár ..	20.—	Flachbart Jenő, N.-Sáros	6.—
Ambrózy Károly	10.—	Fleischer Frigyes	4.—
Antony Florentine	20.—	Fleischer Gusztáv	4.—
Bálint János	4.—	Flórián Jakab	20.—
Balló Aurél	10.—	Forberger Jakab	6.—
Balpataky-Mosánszky Olga	10.—	Frenyó Lajos	10.—
Bánó Aladár	10.—	Fridéry Adéle	4.—
Batek Venczelné	4.—	Friedrich Vilmos	10.—
Barts Emil	20.—	Fülöp Károly, Soóvár	4.—
Barcs Jenő	10.—	Gábrriel Frigyes	4.—
Özv. Benigny Kamilla	20.—	Galli Ágost	4.—
Bergmann Nándor	30.—	Gallotsik Lászlóné	20.—
Bielek László	60.—	Gamauf György	10.—
Bielek Sándorné	10.—	Gasch Keresztély János	30.—
Binder Károly	6.—	Gaul Vilmos	6.—
Bohrandt József	20.—	Glatz János	10.—
Bohrandt Vilmos	40.—	Glós Károly	20.—
Borátko János	4.—	Gömöry János	6.—
Bretz Sándor	10.—	Dr. Grynaeus Géza	20.—
Breuer Berta	4.—	Gubcsó Gyula	10.—
Csatáry-Hellner Virginia	20.—	Gyulay Jánosné	4.—
Csegey Gusztáv	10.—	Halbsch Gusztávné	4.—
Cseplak Jánosné	6.—	Hartmann Albert	10.—
Csizsek-Matheides Ottilia	6.—	Özv. Hazslinszky Tamásné	4.—
Czigelbrier Róbert	6.—	Hennel Zsigmond	30.—
Özv. Czirbesz Tamásné	4.—	Dr. Herczogh Árpád	60.—
Dahlström Gyula	20.—	Holénia Lujza	10.—
Dahlström Károly	10.—	Horváth Odönné	20.—
Dessewffy Lajos	40.—	Horvay Miklós	6.—
Darvasi Jakab	4.—	Husz Armin	30.—
Dirner Lajos	4.—	Irányi Istvánné	4.—
Divald Lajosné	10.—	Özv. Jakobs Gusztávné	20.—
Dresdner Armin	10.—	Janisch Lajos	4.—
Emmert Józsefné	4.—	Jármay Béláné	4.—
Fábry Lajos, N.-Sáros	30.—	Joób-Waniek Leontine	4.—
Farkas Lajos	20.—	Kampauer Adolf	10.—
Fekete Imre	10.—	Kamenyiczky Andrásné	4.—
Fekete Sándor	10.—	Kapi Gyula	10.—
Fest Lajos	60.—	Keczkés Gyula, Bajor	10.—

Kéler Dániel örökösei ..	4.—	Mester-Dirner Ilona ..	8.—
Kézsmárszky Károly ..	4.—	Mihalidesz Lajos ..	20.—
Ifj. Kézsmárszky Károly ..	4.—	Mihalik Lajos ..	20.—
Kinaisz Adámné ..	4.—	Dr. Mikler Károly ..	10.—
Kirchmayer G., Enyiczke ..	40.—	Mikolik István ..	20.—
Kirchmayer Vilmos ..	20.—	Mitske Ede ..	10.—
Klauszer Kálmán ..	10.—	Molitorisz István id. ..	20.—
Klefner Gyula ..	20.—	Molitorisz István ifj. ..	20.—
Klein Béla ..	6.—	Dr. Mosászky Győző ..	60.—
Klein Lajos ..	10.—	Dr. Mosászky Titus ..	40.—
Klemens T. János ..	10.—	Moes Eugenia ..	6.—
Kobilicz Frigyes ..	20.—	Mucha Bertalan ..	4.—
Kósch Árpád ..	40.—	Mucha József ..	4.—
Kósch Frigyesné ..	30.—	Müller Sámuel, N.-Sáros ..	4.—
Körtvélyessy Béla ..	10.—	Müller Amália ..	4.—
Dr. Körtvélyessy Dezső ..	10.—	Ocsárd J., Soóvár ..	10.—
Krayzell Aladár ..	30.—	Oszvald Béla ..	10.—
Dr. Krayzell Aurél ..	40.—	Oszvald Dánielné ..	20.—
Krayzell Kálmán ..	20.—	Oszvald Károly ..	20.—
Kremer Adolf ..	20.—	Dr. Oszvald Tivadar ..	30.—
Kriebel Elek ..	10.—	Paleckó Viktor ..	20.—
Krivoss Gyula ..	40.—	Palugyay Gusztáv ..	30.—
Kruss Gézáné ..	4.—	Pankuch Frigyes ..	10.—
Kubinyi Albert ..	60.—	Pap Edéné ..	4.—
Kubinyi Aurél ..	30.—	Pap-Kéler Auguszta ..	4.—
Kunczius Károlyné ..	4.—	Páter Mihály ..	4.—
Kuúk Irén ..	10.—	Paveszka Pál ..	4.—
Lakner-Kuzmik Margit ..	20.—	Dr. Pelech János, Soóvár ..	10.—
Lavotha Ödön ..	10.—	Peskó Ödön ..	10.—
Lehoczky Egyed ..	6.—	Petróczy-Gree Emma ..	10.—
Legányi Géza, Soóvár ..	4.—	Pramer-Zombory Lujza ..	10.—
Levius Lajos ..	10.—	Probstner Jakab ..	4.—
Lindgrün Alajos, N.-Sáros ..	6.—	Pulszky Géza ..	60.—
Linkesch Károly ..	40.—	Raab János ..	4.—
Dr. Liska Mihály ..	10.—	Radványi Kálmán ..	20.—
Ludmann Ottó ..	10.—	Raisz Ede ..	30.—
Mayer Endre ..	10.—	Raisz Viktor ..	30.—
Maléter Árpád ..	20.—	Reisinger Lászlóné ..	6.—
Maléter Gyula ..	20.—	Réz Lujza ..	4.—
Mandics-Kéler Nina ..	20.—	Ruttkay András ..	10.—
Mandula Ferenczné ..	4.—	Özv. Sándor Kálmánné ..	4.—
Mathermy Lajosné ..	4.—	Sándor Károly ..	4.—
Maurer Lajos ..	30.—	Sänger Ilka ..	4.—
Melczer Gyula ..	20.—	Sarudy Ede ..	6.—
Dr. Meliőrisz Béla ..	6.—	Dr. Sarudy Vilmos ..	10.—
Meliőrisz Kálmán id. ..	40.—	Scheicho Mihály ..	10.—
Meliőrisz K. ifj., K.-Sáros ..	20.—	Schlesinger Jakab ..	4.—
Mérey Aurél ..	30.—	Dr. Schmidt Gyula ..	60.—
Merényi Gyula, Soóvár ..	10.—	Scholze Alfréd ..	10.—

Schroepfer Antalné	10.—	Thomé Aladár	6.—
Schulek Gusztáv	20.—	Thrór Gyula	20.—
Schustek Ferdinánd	10.—	Tivadar Lajosné	4.—
Schütze Henrik	10.—	Özv.Tivadar-Palecskó Mat.	4.—
Schwarz Ede	20.—	Tutkó Eugénia	6.—
Semsey-Kösch Kornélia	20.—	Özv. Tutkó J.-né, Soóvár	4.—
Spanner Lajos	10.—	Urbán-Kuzmik Eugénia ..	20.—
Spanner Róbert	10.—	Úsz Antalné	10.—
Sterbinszky Gézáné	4.—	Vandrák Andrásné	4.—
Stock Edéné	6.—	Varga Frigyes	10.—
Özv. Szalay Kálmáné	6.—	Vasskó Jenő	4.—
Szénássy Paula	4.—	Verbovszky Józsefné	4.—
Szentgyörgyi Gusztáv	10.—	Vogel Béla	10.—
Szentiványi Adolf utódai,		Dr. Wallentinyi Samu	10.—
Kis-Sáros	40.—	Wallinger-Király Paula ..	10.—
Szkokán János	4.—	Wanczák Samu	4.—
Dr. Szlávik Mátyás	10.—	Wéber Károly	20.—
Dr. Sztéhlo János	30.—	Weigl Paula	4.—
Szutórisz Frigyes	10.—	Weiszer Lajos	10.—
Tahy Gyula	4.—	Wenczel Istvánné	4.—
Tahy József	20.—	Wiegner Berta	4.—
Tahy Nándor	4.—	Witelky Aladár	20.—
Tauth Győzőné	4.—	Wurfel Adolf	6.—
Teörös Ilona	20.—	Zacher Márton	4.—
Teichengraber Sándor	6.—	Zavatzky Szilárdné	10.—
Thaisz Mihály	6.—		
		Összesen ..	3194.—

Eperjes, 1900. február havában.

Husz Ármin,
egyházi pénztáros.

XII.

Az eperjesi új leányiskola alapjának kimutatása.

1898. december 31-ikén volt a vagyon .. 14249 frt 48 kr.
az 1899. év folyama alatt befolyt .. . . . 615 „ 68 „

úgy, hogy ezen alapnak állaga 1899. évi
december 31-ikén .. . . 14865 frt 16 kr. volt.

Ezen összeg gyümölcsözőleg van elhelyezve betétkönyvekben,
állampapirokban és jelzálogilag biztosított magánkötvényekben.

Eperjes, 1900. évi február hó 20-ikán.

Klefner Gyula,
alapkezelő.

XIII.

Tudnivalók.

A) Isteniszteletek 1900-ban.

1. *Az ünnep- és vasárnap-reggeli* istenisztelet mindig pontban 10 órakor, a d. u. ájtatosság pontban 2 órakor kezdődik. Karácsony, vízkereszt, húsvét, pünkösd első ünnepén, továbbá nagypénteken és áldozócsütörtökön, valamint a reformáció emlékünnepén, az óév-esti és újévi hálaadó isteniszteleten az egyházi beszéd magyarul, minden harmadik vasárnapon pedig német nyelven tartatik. A kettős ünnepek második napján mindig német nyelvű az istenisztelet.

2. *Alkalmi ünnepek: Gyámintézeti* istenisztelet május 13-ikán, húsvét utáni IV. vasárnapon. *Konfirmáció* ünnepe június 10-ikén, Szentháromság vasárnapján. *Reformáció* emlékünnepé Szentháromság utáni XX. vasárnapon, ez évben október 28-ikán. Az óév-esti hálaadó istenisztelet december 31-ikén délután 5 és fél órakor. Végül az *újév-reggeli* istenisztelet délelőtt a rendes időben. A bőjti időszakban minden csütörtökön délután 3 órakor magyar nyelvű bőjti elmélkedést tart a lelkész.

3. *Úrvacsora.* Régi idők hagyományos szokását tiszteletben tartva, az Úrnak szent asztala mindaddig, míg a hívek óhaja változtatást nem kíván, ezután is csak három ízben térítetik meg évenként. És pedig: nagypénteken és a konfirmáció ünnepe alkalmával. Húsvét II. ünnepén a lelkész német nyelven szolgáltatja ki az Úrvacsorát.

4. *Offertóriumok.* Templomi rendkívüli kegyes adakozásokat kér egyházunk áldozatkész híveitől: *az egyház javára:* Karácsony első ünnepén, ó-év estéjén, húsvét és pünkösd első ünnepén. *Az egyetemes nyugdíjintézet javára:* újév napján. *A gyámintézet javára:* május 13-ikán. *A kerületi nyugdíjintézet javára:* szeptember 16-ikán. A nagypénnteki és a konfirmációi offertórium a lelkész javalmához tartozik. *Az egyházkerületi hittani intézet javára:* a reformáció emlékünnepén.

B) Egyházi cselekmények.

1. *Keresztelések* és avatások egy nappal előbb jelentendők be a lelkésznél s a lelkész által kitűzött időben rendszerint a templomban, különös kívánságra a háznál végeztetnek. Vidéki híveink vagy behozzák a megkeresztelendőt, vagy pedig a lelkészt viszik ki a funkció helyére.

2. *Az esketéseket* legalább 12 órával előbb történt bejelentés után, rendszerint a polgári kötés után, éppen úgy, mint eddig, a

templomban, egyházunk szertartási szerint végzi a lelkész. Különös kivánságra az esketés a háznál is eszközölhető. Vidékiek meghívására a lelkész a jegyesek lakóhelyére is kimegy.

3. A *temetési szertartást* 24 órával előbb történt bejelentés után a halottas háznál végzi a lelkész. Jó időben, vagy esetleges kényszerítő körülmények között, a gyászbeszéd a sírnál is tartható. A lelkész és az ének-vezér minden halottat kikísér a temetőbe; kedvezőtlen idő esetén méltányos, hogy számukra a gyászoló felek kocsit adjanak. A gyermek-temetésnél azon, eddig dívott szokás, hogy a lelkész a gyermek koporsójával egy kocsin foglalt helyet: megszünttetetik.

A temetések alkalmával kívánt egy vagy két személyű egyszerű ének, vagy több tagból álló karének *Durst Győző* énekvezérnél rendelendő meg és az énekért járó, az ének-vezér által megállapított illeték az ő kezeihez fizetendő le.

A *konfirmáció*-oktatás nyolcz hétig tart. Kezdődik ez évben április 23-ikán és végződik június 9-ikén, a mely napon délután 3 óraker a növendékek az egyháztagek előtt nyilvános vizsgát tesznek. A beiratások a konfirmációi oktatásra húsvéti ünnepek után eszközölhetők a lelkész lakásán. Tizenkét éven alul levő gyermekek csak hallgatókul vétetnek föl, de meg nem konfirmáltak. Nem helyben született gyermek beiratásakor a keresztlevel bemutatandó. A konfirmáció ünnepélyes végrehajtása Szentháromság vasárnapján fog megtörténni, a rendes istenisztelet keretén belül.

C) Iskoláinkról.

1. Az iskolaszék határozatából, az eddigi szokás, hogy a beiratásokat az osztályok vezetői saját lakásukon eszközölték: beszüntetik s a jövő iskolai év elején a beiratások úgy az elemi fiú- és leány-, mint a polgári leányiskolában szeptember 3., 4., 5. napjain délelőtt 9–12-ig, délután 2–3-ig a parochiális épületben levő iskola-helyiségekben fognak megtartatni, a mely alkalommal kívánatos, hogy a gyermekek szülei vagy gyámjaik kíséretében jelenjenek meg.

2. Az évi tanítási díjat az egyházi közgyűlés a következőkben állapította meg:

Durst Győző vezetése alatt I–II. el. oszt. fiúk: tandíj 10 frt, tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 10 frt 65 kr.

idegen I–II. el. oszt. fiúk: tandíj 15 frt, tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 15 frt 65 kr.

leányok I–II. el. o.: td. 12 frt, tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 12 frt 65 kr.

idegen I–II. el. oszt. leányok: tandíj 17 frt, tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 17 frt 65 kr.

Vandrák Vilma vezetése alatt III—IV. el. leány-oszt.: tandíj 12 frt, tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 12 frt 65 kr.

idegen III—IV. el. leány-oszt.: tandíj 17 frt, tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 17 frt 65 kr.

Szánik Ernő vezetése alatt III—IV. el. fiú-oszt.: tandíj 10 frt 50 kr., tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 11 frt 15 kr.

idegen III—IV. el. fiú-oszt.: tandíj 15 frt 50 kr., tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 16 frt 15 kr.

Polgári leányiskolai tandíj 14 frt, iskolai alapra 1 frt, tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 15 frt 65 kr.

idegen: tandíj 21 frt, iskolai alapra 1 frt, tanszer 50 kr., nyd. 15 kr. = 22 frt 65 kr.

3. A fent közölt díjszabályzathoz szolgáljon felvilágosításul az a megjegyzés, hogy a helybeli ev. ref. növendékek, továbbá Szánik Ernő iskolájában a helybeli testvéregyház hívei is csak annyi tandíjat fizetnek, mint az egyházunkhoz tartozó evangélikus vallású növendékek. «*Idegen*» elnevezés alatt máskülönben itt azon gyermekek értendők, kiknek szülei vagy gyámjai sem közvetlenül, sem közvetve egyházunk közterheinek viseléséhez nem járulnak, azaz egyházi adót nem fizetnek. A vegyes-házasságokból származó gyermekek, bármilyen vallásúak azok, ha az egyik házaspár egyházunk megadóztatott tagja, csak a rendes tandíjat fizetik.

4. Azon szegény szülők vagy gyámok, kik saját vagy nevelő gyermekeiket óhajtják tandíjmentességben részesíttetni, elsősorban az osztályok vezetőivel értekezzenek s ha ez eredményre nem vezetne, akkor nyújtsák be írásban tandíjmentesség iránt való kérvényüket *dr. Sztehlo János* iskolaszéki elnök úrhoz vagy a *lelkészhez* a beiratásokat megelőzőleg legkésőbb augusztus 20-áig.

5. Az 1899—900. iskolai évben az igazgatói teendőket Oeschger Adél végezi.

6. Az iskolai nyilvános rendes vizsgálatok mindig június végén, az iskolaszék által megállapított napokon és sorrendben tartatnak.

7. A vallástanítást az elemi I—II. vegyes-osztályokban *Durst Győző*, a III—IV. fiú-osztályban *Szánik Ernő*, a III. és IV. leány-osztályban *Vandrák Vilma* végezi. A polgári leányiskola I—IV. osztályaiban, az óvónőképezde I—III. osztályaiban, a kir. kath. főgimn. I—VIII. osztályaiban a vallástanítást a *lelkész* végezi; az iparos-tanonczok vallásoktatását a lelkész megbízásából Szánik Ernő látja el. Ezekon kívül 1898—99. iskolai évben az eperjesi *theológián a katechetikát* és a gyakorlati *exegezist* adta elő a lelkész.

8. A lelkész lakik a parochiában, Fő-utcza 99. sz. alatt.

Z á r ó s z ó .

Tisztelt Egyháztagok!

Igaz, hogy a külső jólét talán sohasem volt ilyen fényesen sugárzó, annyi aranybánya nem nyílt soha, annyi *ó* nem múlt el, annyi *új* nem támadt soha, mint éppen végére siető századunk utolsó felében. Igaz, hogy a társadalom emel hajlékot a hajléktalanoknak és épít árvaházat. Igaz, hogy éppen egyházunk híveinek vállain kiválóan nagy az áldozatokat kívánó teher, az egyház és társadalom eminens érdekeinek ápolásában... Éppen e tény igazolja, hogy a nép java, «*a választott királyi nép*» tud még imádkozni azokért, a kiket az: «*álnokságok elborítottak*» már; hogy a vallás: az Isten ígéje áll: és meg is fog állani időtlen-időkig: — *de ne feledjük*, hogy ma már kártyából is tudnak házat építeni, hogy nagyon sok csillog, a mi nem arany, hogy haladó korunk csak éppen abban az *egyben* nem akar haladni, a *mi a szükséges dolog!* *Ne feledjük*, hogy azokból a megnyílt aranybányákból nagyon kevés boldogságot bányásztak eddig az emberek, hogy a «*régiek elmúltak*» az igaz, hanem azok az *újak*, melyek nyomukon támadtak, jobbat, az emberiséget boldogítóbbat alkotni nem igen képesek, — új emberek járnak rég vert csapásokon. *Ne feledjük*, hogy a társadalom krisztusi szeretetmunkája még mindig csak rezgő csillagfény az éjszakában, parányi kis oáz a sivatagon; egy-egy zöldelő levél kiégett mezőkön; egy-egy emelkedettebb női szív halk dobbanása ezerek és százezerek jajkiáltása közt!... *Ne feledjük*, hogy a vallás angyala, a világ nagyon sok tájékán, nagyon sok szívben egészen idegen! *Ne feledjük*, hogy nagyon sok az aratni való és nagyon kevés az arató! *Ne feledjük*, hogy minél több adatott nekünk, annál több kívántatik tőlünk!

Ez igazságoknak élő tudatában, a nagy apostollal:
«Kérlek azért titeket Atyámfiain, az Istennek irgalmasságira, hogy: ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változtatok el a ti elméteknek újulása által, hogy kedveljétek az Istennek ama jó, kedves és tökéletes akaratját: lélekben buzgók legyetek. Az Úrnak szolgáljatok. A Szenteknek szükségekre adakozók legyetek, a ti jó lelketek sugallata szerint!

A tisztelt Hívek ez evangéliumi áldozatkész szeretetébe ajánlom e könyvet. Minden fillér, mely e réven begyűl áldássá válik az oltáron, a mely körül egy szívvel-lélekkel imádkozunk és dolgozunk: az egyház és társadalom boldogító erejének emelésén, az Isten országa megépítésén!

Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk!?

Eperjes, 1900. év február havában.

Ifj. Draskóczy Lajos,
ev. lelkész.

